بسم الله الرحمن الرحيم

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ.

يومية نمبر 17/78

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 1978 ވަނަ އަހަރުގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ 4 ވަނަ ޖަލްސާ
29 - 12 - 1978 ހުކުރު ދުވަހު ހެނދުނު 9.00 ގައި މަޖިލިސް ހޯލުގައި

1- މަޖިލީހުގެ ރައީސް އައްޝައިޚް އަޙްމަދު ޝާތިރު ޤަވާޢިދުން ޖަލްސާ ފެއްޓެވުމަށް ދުޢާއާއި ޞަލަވާތް ކިޔުއްވުމަށްފަހު، ޙާޟިރުވި މެމްބަރުންނަކީ 43 މެމްބަރުން.

2- އަޖެންޑާގެ ޕްރޮގްރާމުގެ ދައުރުގެ ޖަލްސާގައި ބަލައިގަތުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހަޅުއްވާ ޢާއްމު ... ގެ މެމްބަރ الفاضل ابراهيم حلمي ދީދީ ... ހުށަހެޅުއްވި ކަމަށް ... މެމްބަރ الشيخ عبدالله زهري ... ތާއީދު ކުރެއްވުމުން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެމްބަރ الفاضل ابراهيم حلمي ދީދީ ... މަސްއަލަ ... މަޖިލީހަށް ... ރައީސް ވޯޓަށް އެހުމުން ... މަސްއަލަ ... ގެ أغلبية ން ފާސްވެގެންދިޔައެވެ. ... ޙާޟިރުވި 43 މެމްބަރުން.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެމްބަރ الفاضل ابراهيم حلمي ދީދީ ... ފަރާތުން ... ޤާނޫނު ޢާއްމު ... މަޖިލީހަށް ... ރައީސް ... މަޖިލީހުގެ އިދާރާގެ ސެކްރެޓަރީ ...

= ޤާނޫނު ... ޢާއްމު ... މަނާ ކުރުމުގެ ޤާނޫނު =

1- ޤާނޫނު ... ޢާއްމު ... منع ކުރުމެވެ.

2- ދިވެހި ބަހުން ލިޔުމުގައި، الله ގެ اسم ފިޔަވައި، ނުވަތަ رسول الله صلى الله عليه وسلم ގެ ނަންފިޔަވައި، ނުވަތަ ވަޙީ قرآن ގެ آية އެއް، ނުވަތަ رسول الله صلى الله عليه وسلم ގެ حديث ފިޔަވައި، ނުވަތަ ނަމާދުގައި عربي ބަހުން ކިޔަންޖެހޭ އެއްޗެއްގެ نصّ ފިޔަވައި عربي އަކުރުން ނުލިޔާނެއެވެ.

رئيس الجمهورية ގެ جنب الفاضل إبراهيم حلمي ދީދީ ވިދާޅުވިއެވެ. އަޅުގަނޑު ދިވެހި ޤައުމީ ދިވެހިންނަކީ ސަޤާފަތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދީނާއި އަޚްލާޤީ ތަރުބިއްޔަތާއި تهذيب އެކުލެވިގެން ވާ ޤައުމެކެވެ. [illegible] ސަޤާފަތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިން އަށް [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ޢަމަލުކުރަން ޖެހޭ، ދިވެހި رئيس ންނަކީ [illegible] ސަރުކާރުގެ ތަރަޖަމާނެވެ. [illegible] [illegible] އަދި ސަރުކާރުގެ ވާޖިބު [illegible] [illegible] ޤާނޫނާއި [illegible] [illegible] ދިވެހި ޤައުމުގެ ޙައްޤުތައް [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] އެ ފަދަ ކަންކަމާ [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިން ކަމުގައި ވާ [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] قانون

އާއި قواعد އާއި خلاف އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގެ تهذيب އާ أدب [illegible] [illegible] خاصّ ކޮށް ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ [illegible]

مجلس [illegible]، [illegible] مجلس ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

مجبور ކުރަންޖެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible]. ދިވެހި ރައްޔިތުން إبراهيم ناصر [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]. إبراهيم ناصر ގެ مقام [illegible] دولة ގެ [illegible] دار الإقامة

[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] تعليمي [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] تعليمي [illegible] [illegible] ދިވެހި ރައްޔިތުން

[illegible] تعليم އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible].

ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible].

އެހެންވީމާ ދަންނަވަންޏާ إبليس އިންސާނާއި، إسلام دينٔ عداوة
ތެރި ގޮތުގައި ދެކޭ އިނގިރޭސިން އަދި އެހެނިހެން ގައުމުތައް އެކުލަވާލެވިފައި ހުރި ވެށިތަކަށް
ބަލައިލުމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދާނީ ހަމަ އެކަނި މަސައްކަތް ކުރުމަށް ޓަކައި ދެކެވޭ
އެއް މަސައްކަތެއް ކަމުގައެވެ.
އިސްލާމީ ހަޟާރަތުގެ ދިވެހިންނަށް އަދިވެސް އެބަހުރި تهذيب އެއް ދޭތެރޭގައި
ގުޅިފައިވާ ބާރު. އިސްލާމީ ހަޟާރަތާއި ދިވެހިންނަށް އަޅުގަނޑުމެން جاوي އަދި
عرب އަދި ދިވެހިން ބޭރުގެ އަހުލުވެރިވުމާއި ބަހާއި އާދަކާދަ ކަމެއްގައި ބަހުރުވަލިއޮތުމަށް
ހުރި ގޮތެއް ނުވެ. ދިވެހިން އެކަހެރިވެފައި ވުމާ ގުޅިގެން ދުނިޔޭގެ ހަރަކާތްތަކުން
ދުރު. ދިވެހިން ދުނިޔޭގެ ބަޔަކާ އެއްވެސް ގުޅުމެއް جبور ވެގެން ގޮސް ދުނިޔޭގެ ގޮތުން
ނުވެ. އިސްލާމީ ހަޟާރަތާ ދިވެހިން ހުރީ އަބަދުވެސް ދުނިޔޭގެ إسلامي ثقافة އާ
إسلامي تهذيب އާ. إسلامي ބަރަކާތް، ކީރިތި قرآن ގެ ތަޢުލީމާއި ބަރަކާތް ހުރި عرب
ބަހުން ކިޔަވައިދިނުމުގެ نظر އަށް ބަލާއިރު ދިވެހިން ދިރިއުޅުނު ދުވަސްތަކުގައި إسلامي
ދީނުގައި އެކަމާ ގުޅިފައިވާ روح ގެ ބޭނުމާއި ދިވެހިން ހިމާޔަތްކޮށް ދެމެހެއްޓުމަށް
ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިންގެ ތެރޭގައި ޤައުމީ ރޫހު އުފެއްދުމެވެ.
އަދި ދެން ދިވެހި ދައުލަތުގެ مجلس الجمهورية ، ހަމަ ދެން
ރައްޔިތުންނާ ހަވާލުވާ فرض އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަހުލުވެރިންގެ مسئولية އަކީ
واجب އަކީ އަދި ޤާނޫނީ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަމާން ދެމެހެއްޓުމާއި ދިވެހިން ދިރިއުޅުމުގެ
ބަރަކާތާ ދިރުމަށް سلامة ކުރުމެވެ. ދުވަހުން ދުވަހަށް خيال ކުރެވިދާނެ ދިވެހި
ގައުމު އަލުން އުފެއްދުމުގައި ދިވެހިންނަށް އަދި ދިވެހި ޤައުމަށް އިންސާފު ހޯދައި
قانون އާ ދިމާގޮތަށް قواعد އެކުލަވާލުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ރައްޔިތުންނަށެވެ. އެއީ
ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ قانون އެއް ހެދުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ އިރާދާއެއް ނެގުމެވެ. مجلس ގެ
عزّت ބޮޑު ممبرުންނެވެ. މި مجلس ން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު ހަދާ ގޮތް ترتيب
ކުރާ ގޮތެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ފެންނާނެއެވެ.
قانون އަކީ ރައްޔިތުންގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ފަރާތްތަކުގެ ممبرުންނަށް ހި
ހުރުމަތްތެރިކަން ނުކުރެވޭނެ. އަދި ދިވެހިންގެ ދިރިއުޅުމުގެ عام ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ކުރެވޭނީ. މި ޤާނޫނުގެ ތެރެއިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނިޒާމް ޤާއިމުވެގެން. އަދި ދެން

މިއަދު މިޒަމާނުގައި ތަހުޒީބަށް ކިޔުން ދިރިއުޅުމުގެ ދަސްތޫރުތަކު އެއްކޮށް ތަހުޒީބު ކިޔުން ދިއުމި
ވެދެއެވެ. އެއީ خاصّ އެއްޗަކަށް ނޫނީ عامّ ކޮށް ދިރިއުޅުމުގެ ތަހުޒީބަކަށް އަބަދު
ބަލާ ނުވެސްއެވެ. އެއީ އިސްލާމްދީން إسلامي تهذيب އާއި إسلامي ثقافة އާއި إسلام
دين ގެ އަސާސްތަކުގެ މައްޗަށް يعني عرب ބަހުން އިސްލާމްދީން ނުވަތަ ނަމެވެ. އަދި ހަމަ ބާވަތުގެ އިސްލާމީ
ގޮތުން إسلامي ތުރާސް ދިރިއުޅުމުގެ ބާބުގައެވެ. މިއަދު އިސްލާމްދީން ދެކޮޅު
ދެވަނަ އިސްލާމްދީނާ މިނިވަންކަން ހާސިލްކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ހަމަ ދެކޮޅު އިސްލާމްދީން
ވެސް އިސްލާމްދީނުގެ ބަދަލުގައި ފަތުރާ ގޮތުގައި ގޮތުން ހުށަހަޅައިދެއެވެ.

ތަހުޒީބު އަދި އާދަކާދަ ވަށައިގެންވާ މުޖުތަމަޢުގެ -
ބައެއް ދާއިރާތަކުގެ ބަލިކަމުގެ أقوام ތަކާއި އާދަކާދަ يهودي نفر ތަކުގެ
ދަށުގައި إسلام دين ގެ عداوة ހިއްސާ نفوذ ގެ ދައުރުގައެވެ. އެ ބައިގެ ރަޝްވަތު
ދީގެން ގެންދިއުމުގައި ހުރިހާ ބަސްތަކެއްގެ مثال ދެއެވެ.

ތަހުޒީބު އަދި ދެކޮޅު އާދަކާދަ ދެކޮޅު ބަލިކަމުގެ
އިސްލާމްދީން ދެކޮޅު ތިބި ގޮތަށް ތަހުޒީބު އެކުލެވޭ ގޮތެވެ. ހަމަ ހަމަތަކުން
އާދައާ ޚިލާފު ގޮތުގައި مشوره ދިނުމުގައި ނިޔަތާއި ގޮތެއް ނުދެއެވެ. އެ
ހަމަޖެހުމާ ހުރިހާ ގޮތަކަށް ތަހުޒީބު ދިނުމަށް إسلام دين އަށް
ترحيب ދީފައެވެ. އެއީ ދުނިޔޭގެ الله اكبر ގެ
ކަށަވަރު ދެކޮޅު، ދެއްވާ ނިޔަތުން ބަރަކާތް ލިބޭނެ ގޮތެވެ. ހަމަ ދުނިޔޭގެ إسلام
دين އަށް ترحيب ދެވިގެން ހުރިހާ ގޮތަކަށް ބަލަފައެވެ. ތަހުޒީބު
ދެކޮޅު ގޮތުން ޚިލާފު އަދި ހުރިހާ ގޮތަކަށް ތަހުޒީބު ދެކޮޅު ދިނުމަށް އަދި-
ހަމަހަމައެވެ. އެއީ ދުނިޔޭގެ އަދި ތަހުޒީބުގެ ގޮތްތަކަށް ދުނިޔޭގެ އަދި ތަހުޒީބުގެ
ބަދަލުގައި އިސްލާމްދީން ދިނުމަށް ދިރިއުޅުމުގެ سجدة އެއްގޮތަށް ތަހުޒީބު ދެކޮޅު
ނުކުރާނެއެވެ.

إسلام دين އަށް ترحيب ދިނުމުގެ ގޮތުގައި ދުނިޔޭގެ ހަމަހަމަކަމާއި
ބަދަލުން ދިރިއުޅުމުގެ تهذيب ކަމާ ދިރިއުޅުމާ ގުޅިގެން ދިނުމެވެ. ދުނިޔެއަށް
ގެނެސް ދީފައިވާ ތަހުޒީބުގެ ގޮތުގައި ތަހުޒީބު އަދި إنجيل އާއި ތަރުޖަމާ
ކުރެއެވެ. ދިރިއުޅުމުގެ ދުނިޔޭގެ ތަހުޒީބު ތަހުޒީބު ތަހުޒީބު އަދި ތަހުޒީބު

The Library and Archives of People's Majlis

ކަމުގައެވެ. މިކަމަކީ ވަރަށް ބޮޑު ކަމެކެވެ. އަދިވެސް އެންމެ ފުރިހަމަ މިއީ އަޅުގަނޑު ދަރުސްދިނުމުގެ ވަރަށް
ބަހަނާއަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަރަހަނާގެ ދީނުގެ ބާރު އެއްވެސް ކަމެކެވެ.
އަޅުގަނޑުމެންގެ އެންމެ ބޮޑު ބާރެއް ގަބޫލުކުރަން އެވެސް ރަސޫލާ
އެކަމީ، ގާތް ދަރަސްކަމެއް ސިފައިގެ قرآن ގައި އޮތްގޮތުން ބިސްމިއްލާހި ޖުމްލަ
بسم الله الرحمن الرحيم އެވެ. އެ جملة ގެ އެ اسم ތުގެ بركات އަޅުގަނޑުމެން ދަރުސްދޭއިރު
އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާތްގަނޑަކަށް ދަރުސްކަމުން ދިރިއުޅުމުގެ بسم ގައި ހިމެނޭ لفظ ތަކެވެ. އެއީ
بسم ، الله ، الرحمن ، الرحيم އެވެ. މިދީނުގެ ބާރުން އަޅުގަނޑު އެންމެން ތި لفظ ތަކެވެ.
އެއީ ހިތުގެ ތެދު، ހިތުގެ ބާރު، ނަފްސުގެ ބާރު އަދި މިދީނުގެ "بركات" އެވެ. ދަރަ
ދަރަސްކޮށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ނަންތަކުން ހިތްހަމަޖެހުން ނަސީހަތްއެއް އަޅުގަނޑު
މެންގެ ދަރިވަރުން ދަރުސްކުރުމުގައި ދިރިއުޅެވެ. މިހުސްނުގެ فكر އެއްކަލަ ވިސްނުން ގެންދިޔަ، އެކުރި،
ހަދަގަނޑު ބާރަށް ވެސް އެދިގެން އޭގެ ތެރޭގައި ކަލަރުތަކުގެ ތެދުތަކުގެ، عزت
ދީނީ ބާރުގެ ތިމާ އަމިއްލަ ކަމުގެ އެއްކަލަ، ގަދަ ވިސްނުން، މިދީނުގެ ބާރު بدل ކުރުމަށް
ދިރިއުޅުން ދަރަސްކޮށް ބާރު އެއްކޮށް مطالب އެއްގައި ކަލަވެ.
އެއްބަސްވެ އަޅުގަނޑު ދިރިއުޅުނު إلهام ތަކުގެ، ގާތްކަމުގެ وجه ތަކުން
ހަމަ، رسول الله صلى الله عليه وسلم ގެ جاه ދިރިއުޅުމަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދީނުގައި އެކުވެ
ކުރި مجاهد ންނާ شهيد ންގެ بركات ދީނީ ނަސްރުގެ ދިރިއުޅުމަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ تهذيب އެއް
تمدن ދިރިއުޅުމަކީ، މިދީނުގެ އަޅުގަނޑުމެން ދިރިއުޅުމެއް ގެ ދިވެހި ބަހުގެ ގަދަކަމެވެ. فاض
ގެއްލިގަތުން ކުރިއެރުން ދިރިއުޅުން ވަރުގަދަ އެއްކޮށް ހިތްވަރު ދިނުމަށެވެ.
މިދީނުގެ ބާރުގެ ދިރިއުޅުމުގެ قوم ގެ مسلم ންނަށް! ގަދަވެގެން مسلم ންގެ
عام ދިރިއުޅުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އަދި އުފެދުނު ކަމެއް ބޭނުންކުރުން އޭގެ حال
ދިރިއުޅުމަކީ ގަދަކަމުގެ ދިރިއުޅުމެވެ. މިދީނުގައި ބާރުގެ ތަރައްޤީ "ބަސް" ބޭނުމަކަށް
ތިބެ ދިރިއުޅުން އެދުނު ގަދަކަމެވެ. މިއީ ތަރިކަ ބޭނުމެވެ. އެއީ ޝައިޚް عبد القادر އެވެ.
ހަމަ މިދީނުގެ ބާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ مدرسة
ބިނާކުރެވި "ދީނީ" "ބަސް" "ގަދަކަން އެދުނު" މި ތަރިކަ ބޭނުމެވެ. މިދަރަސް
محمد، أحمد އެވެ. رسول الله އަށް نسبة ކުރެވޭ ދިރިއުޅުމެވެ. ހަދަ ބާރުގެ
"ބަސް" ގަދަކަމުގެ އަޅުގަނޑު ބާރުގެ ކަމެވެ. ކުރިއަށް ދިރިއުޅުމަށް ދަރަސްކުރި ޝައިޚް عبد الغني -

ކަނުކަނުތުރާއިކަމެވެ. އުޅުވިކަށޭ ނަމުގައި އުފެއްދެވުނު ވާހަކަ ބުނީއެވެ. އަދިކަމު
ތަންތަނީ އަދި "ޑްސްވިޔާ" ކަމުނަވެ. ނަމުގެ ޙާލު "ޑްސްވިޔާ" އަސްލަކުން
ކަނަނީ ކަނޑުގެ ކަށްތޮބުތެވެ. އަދި له الأسماء الحسنى އެވެ. ހަމަ އެކަކަށް އަނެއް
ނަމުގެ عبدالستار ކިޔައިގެން ކުށްތަކެއް ނުވަތަ ގޯސްކަމެއް ކުރުމެވެ. ކިޔައި "ސައްތާރު" އެވެ.
ސައްތާރު އަކީ މާނައަކީ ފޮރުވައިދެއްވާ ކަލާނގެއެވެ. ފަދައިން ފޮނުވުމުގެ الله ގެ إسم ގެ
الستار ކިޔައިދެއެވެ.

ފަހުން ފަހުން تهذيب ، މިފަދަ عرب لفظ ތައް ބަހުގައި ބޭނުންކުރެއެވެ.
އަދި މިއީ ފުރިހަމަ ކަމެއް ނޫނެވެ. التماس ކަމެއް އަދިވެސް ބޭނުންކުރާ ބަސް
މިގޮތަށް ދިވެހި عرب ބަސް ތަކުން سلامة ކަމެއް ކިބައިގެ ކަމަށްވާތީ އަދިވެސް
ދިވެހި ބަހެއްގެ ބަސް أمل އަސްލަކުންނެވެ. އަދި މިފަދަ ބަސް ފަދަ ހިމެނޭ
ތަކުރާރު. تهذيب ފަހުން ކަމެވެ. އަދި ދިވެހި ބަސް ގޮތުގައި شرف އާ ތަފާތެއް
ވާނެވެ. ޚާއްޞަ ކަމުގެ وجه ފަހުން ވާނެއެވެ.

ސ. އަޙްމަދު حسين الفاضل ކަމުގައި ދިވެހިދައުލަތުގެ.

رئيس الجمهورية ގެ حمد الفاضل إبراهيم علي ދީދީ ކޮށްފައިވާ ތަރުޖަމާގައި ލިޔެވިފައިވާ ގޮތުން
އަދިވެސް ބަސް ތަކާއި އަދި ބަސްބުނުމަށް قانون އާއި قواعد އާއި خلاف އެއްވެ.
ތިޔަ قانون އާއި قواعد އާއި خلاف ކަމެއް އައިސް ގެއްލުމެއް ލިބޭނަމަ އެ قانون
އެއް ނުވަތަ ކިޔެވުމެއް ޤާނޫނީ ގޮތެއް ނުވާނެއެވެ. އެއީ ކަމެއް، قانون އާ
خلاف ކަމެއް އައިސްފައިވާނަމަ އެކަމެއް ކަމެއް ނުވާނެއެވެ. އެކަމުގެ ޢަމަލު ، އެ
ކަމެއް باطل ވެގެންވެ. އެއް ކަމެއް باطل ކަމެއް އަދިވެސް قانون ގެ ދަށުން
ނުވާނެއެވެ. އެއްގޮތަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އަދިވެސް ބަސްތަކެއް ދިވެހި ބަހުގެ ނަމުގައި
ހިމެނޭނެއެވެ. ދިވެހި ބަހުގެ قانون އާ އެއްވެސް ކަމެއް އައިސްފައިވާ އެއް ކަމަކަށް ނުވާނެއެ
ދިވެހިން قوم ގެ رئيس ދިވެހިވެރިކަމާ ގުޅޭ ކަންކަމުގައި ދިވެހި ބަސްތަކަކީ ދިރި
ބަހެއްކަމެވެ. އަދިވެސް ނުވާނެ ، ކަމެއް ކިޔުމުގެ އެއްވެސް ކަމެއްގައި ދެކޭ
އަދިވެސް ބަސް އަޅުވާ ދިވެހިބަހަކީ ބަހެއް إختيار ކުރެވޭނެއެވެ. އަދިވެސް ބަސް
ނަމަ ބަހާއި އަޅުގަނޑު ބަހެއް إختيار ކުރެވޭނެ އެއްޗެއް އަދިވެސް ބަސްތަކުގެ
ބަހެއްގެ ވާހަކައެވެ. ދިވެހިބަސް ކަމުގެ ބޭނުމަށް ތިޔަ قانون އާއި އަދިވެސް ބަސް

ނަމެއް މަނާކުރެވިފައި ނުވަތަ މަނާކޮށްފައި ، އެކަން އުވިދިއުމެއް ޖެހޭނީ قانونއެއްގެ ގޮތުން އެވީ

އަރަބިބަހުގެ نظرގައި ކަންތައްތަކަށް ނުރަސްމީގޮތުން ކަމެއް ނިންމާފައިވެއެވެ.

ކިޔާ" الله " އަރަބިބަހުން ބަލައިލާއިރު ނުވަތަ " الله " އަރަބިބަހާ ގުޅިގެން ކުރެވޭ ނަކަތް

ވަންޏާ ، عرب قوم ތަކުގައި އެ ޢަޤީދާ އަކީ الله ތަޢާލާ ކަމުގައި ބަލައިގަންނަ ކަމެއް

ރިވާކުރެވެއެވެ.

ދިވެހި دولة ގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ، ޝަރުޢީ ޤަވާޢިދު ...

ގާނޫނު އާއި ވަކިގޮތެއް قانون އާއި قواعد އާއި ...

قانون އެއް ...

އަރަބިބަހުން ...

" ... " ... " ...

... تربية ...

... عرب

... نتيجة ...

...

...

... لفظ

... تلفظ

... قانون

...

...

ސ. އަތޮޅު މެމްބަރު الفاضل شيخ محمد ، ސ. އަތޮޅު މެމްބަރު الفاضل حسين ...

... تأئيد ...

ތ. އަތޮޅު މެމްބަރު الفاضل عبدالله جميل ...

... ثقافة އާއި ، دين އާއި ...

...

... ސ. އަތޮޅު މެމްބަރު الفاضل حسين ...

... قانون އާއި ، قواعد އާއި ...

The Library and Archives of People's Majlis

[illegible] ހަޖާއި [illegible]

[illegible]

[illegible] بسم الله الرحمن الرحيم عرب [illegible]

[illegible] ޤާނޫނު [illegible]

[illegible] " عام [illegible] " [illegible] خاص [illegible]

[illegible] خاص [illegible] دائرة [illegible] قانوني

[illegible] قانون [illegible]

[illegible] الله [illegible] لفظ [illegible]

قانوني [illegible] حيثية [illegible]

[illegible] قانون [illegible]

[illegible] الفاضل حسين [illegible] نائب [illegible]

[illegible] الفاضل إبراهيم حلمي [illegible] رئيس الجمهورية [illegible] الشيخ عبد الله وحيد [illegible]

[illegible] نائب [illegible] نائب [illegible]

[illegible] رئيس الجمهورية [illegible] الفاضل [illegible] محمد [illegible] رئيس الجمهورية [illegible]

الفاضل إبراهيم حلمي [illegible] نائب [illegible]

إخلاص [illegible] عام [illegible]

[illegible]

[illegible] II [illegible] شرعي [illegible] "

[illegible] دولة [illegible] "

[illegible] قانون [illegible]

[illegible] مجلس [illegible]

[illegible]

[illegible] مجلس [illegible] رعية [illegible]

[illegible] جهاد [illegible]

[illegible] أمة [illegible] قوم [illegible]

[illegible]

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނަސޭހަތް ހިފާ އެބަލީގޮތުގައި. އަޅުގަނޑު ކުރިން ދެންނެވި قانون ގެ
މާއްދާތަކުގައި އެކަށައަޅާ، އަޅުގަނޑު ދެންނެވި ގޮތަށްވެސް އަޅުގަނޑު ދެކެނީވެސް. އެކަމުގައި އަމަލު
އަންނަނިވި ވަރަށް ބޮޑު ހިފަހައްޓައިގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުން ދޫކޮށްލެވޭނެ.

ދެން ދެވަނަ ކަމަކީ ސަލާމަތުގެ ދަރުބާރުގައި، ދިވެހި أمة ގެ فرد އެކަކު ހިމާޔަތްކުރުން
އަދި ކޮންމެ ކަމަކުގައިވެސް ހަމަހަމަކަން ލިބިގެން، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިކަން مهمّ ކަމަކަށް. އަޅުގަނޑު ދެކޭ
ކަމަކީ މިއަދު މިހާރު عزّت ވެރި رئيس الجمهوريّة އަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭ ހުރިހާ ތާއީދާއި
تائيد އެދިވަޑައިގެން. އަޅުގަނޑު އަރިހުން ކަށަވަރުކޮށް މިކަމުގެ ތެރޭގައި ކުރެވޭ عمل އެއް އަޅުގަ
ދެކޭ ވިސްނުމެއް އެނގިވަޑައިގަތުމަށް ހުރިހާ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަމުން ދަނީ. ނަމަވެސް އެއް
ނަމަވެ. އެކަމަށް ދެކޭގޮތުގައި ދަރަނިވެރިވެ. ދަރަނިވެރިވެ. މަސައްކަތްކުރަން ދަރަނިވެރިވާނެ
ދަރަނިވެ. އެހެން އަޅުގަނޑު ދެކޭ ވިސްނުމުގައި މިކަމަށް ދަރަނިވެރިވެ. ދެކޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން
ދަރަނިވެ. ހިތްވަރު ދިނުމަށް ނަމަވެ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން އެއްބަސް. އަދިވެސް ދަރަނިވެރިވެ.
އެހެންނަމަ އެކަން ދަރަނިވެ. އަޅުގަނޑުމެން އެއީ އެންމެ ހިތާމަ قانون އެއް ނުހިމެނޭ
ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް ނުވާނެ.

قانون نمبر 2/68 ގެ އެއްވަނަ މާއްދާއިން ވަކިކުރެ II ގައި ވަނީ دولة ގެ
رسمي ޚިދުމަތް ކުރާއިރު ވަކިވަކި ކަމުގައި ދިވެހި ބަހުގެ މުހިންމުކަން އެންމެ
ދިނުމަށް ކިޔަވާދޭށެވެ. އަޅުގަނޑު މިކަމުގައި اخلاص ތެރިކަމާއެކު ދެކެނީވެސް. އަޅުގަ
ދެކޭ އެކަން شرف އެކަމުގެ ދިވެހިބަހުން ކަމެއް ހިފެހެއްޓުމަށް.
ދިވެހިބަހުގެ ޚިދުމަތް އަޅުގަނޑު ފެނޭ ވަރަކަށް ކުރުމުގައި، مقصد އަދި، ތަރައްޤީ
ވެގެން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭ ހުރިހާ ކަމަކީ ތަރައްޤީ އަދި ހަމަ ކުރާށެވެ.
ދިވެހިބަހުގެ އިސްކަމާއި، ދިވެހިބަހުގެ ތަރައްޤީ އަދި އިސްކަން ދޭން
ޖެހޭނެ، ދިވެހިބަހުގެ ކުރިއެރުމުގެ ކުރިމަތީގައި ދިވެހިބަސް ތަރައްޤީ ކުރުމަށް އެއަށް
އަޅުގަނޑު ދެކެން 200 ވަރަކަށް އަހަރު ދުވަސް ދިވެހިބަސް ލިޔެ. قرآن ގެ ދިވެހިބަސް އަޅުގަނޑު
ދިވެހިން ދިވެހިބަހުން ހިތުގައި ތަރައްޤީ ކުރުން.
މިކަމަކީ ކަންތައްކަމުގައި މިހިސާބަށް ތަރައްޤީ ކުރަމުން، ދަރަނި ދެން
ދަރަނިވެރި އެއީ ހިތް އަޅުގަނޑު ތަރައްޤީ ހިނގައިގެން ކުރަން ދެވޭނެ. އަޅުގަ
ދެކޭ ތަރަކީ تعليم ދިނުމުގައި މިކަމުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑު ހިތުން ދެކޭ އެކަ

ދައްކަވާ ފުރުޞަތު ވިސްނާ نظر ހުށަހަޅުއްވާ ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ވަރުގެ ކަމެއް ކަން
އެދެނީއެވެ. މިހާ، ހަމަކަށްމަހަށްވުރެ عامّ ކޮށްދިނުމުން قانوني ގޮތުން ވެރިކަމުގައިވާ
ނުދިނުން ފުރުސަތުގެނޑުއަޅާ އެކަމަކަށްނުވާ އެވެގޮތްވާ أمّة އެކުލެވިގެންވާ
ގައުމުގެ ދެރިކަމެވެ. رئيس الجمهورية ގެ ممبر الفاضل ابراهيم حلمي ދީދީ ވިދާޅުވެވަޑައިގެން خاص ކޮށް
ދިއައިސް ބަލާއިރު ގުޅުމަކަށް، ކޮށްދެއްވީ ވަޒީރުންނާ ކުރެއްވެ ދިޔައިމެ خاص ދިއުން
ވަކަށް އެކަމަށް އަދިއަދުމަށް އެކަޑު ދިނުންތަކާ ދިއުމަކަށް، މާނަ
އެކުރެއް ނުލިބޭ ގޮތުންތަކާ އެކުލަވާލުމުން ބަލާފަ ރާއްޖެ ބަޔަކު
ދިއުމަށް ހިތާޖެހި ނުކުރައްވައެވެ. އެކަށީގެން ދިއުމަކީ އޮތުމުންނެއް، ވަރަށް
ނުކުރެ. އެދި ދިނުމުން قانون އެއް އޮތުމާ ދިނުމެއް ހައިސިއްޔަތުން ގޮތުން
ގެންދިއުމަށް މިقانون މުޅިއެވެ. އެކަން އެހެންކަމުގައި ނުވަތަ އެކަމަށް ގެންނަން
ބަލައިގެން އެނގިގެންނެވެ. އެހެން ދިމާއަށް ދިޔައީ ހިތި ސިޔާސަތު ބޭނުންކުރާ
قانون އެވެ.

މިސާލަކަށް إخلاص ވެރިކަމުގެ ބޭނުމަކީ. އެކަމަކީ ހިތުގެ أمّة އެއް
ދިރުމަށް ނުހަނު ބޮޑަށް، ގައުމުގެ ދިރުމަށް އެކަމަކީ ބަޔަކު إحساس
ކުރެވޭ، އެކަމަކީ ދިމާ قاعد ކުރެވެ. ވެރިވެރި رسمی ދިއުމަކަށް، فقه ގޮތުގައި
ނުނިމޭ، استعمار މިލާ، ދިޔަބަލާ عامّ ބަލައިގެން ނުދިނުން އެގޮތަށް ނުލިބެ
އެކަމަށް ވެރިކަމަށް މަސައްކަތް ދިއުމަކީ އެކަމަކީ مقصد ފުދިގެންނެވެ. އެއީ ވަކިކަމެކެވެ
ގުޅިގެން ވަރަށް ކަމެއް ކުރެވިދާނެ ކަމަށް ދިރުމަށް އެކަމަކީ ބަޔަކު ކުރެއްވީ ބަލާ
ޖެހިލުން ބަލާ ދިއުމަށް ދޭތެރެއިން އެކަމަކަށް ކުއްވެވޭނެ. نتيجة އެކަށީ ކަނޑައެޅި
އެކަމަށް ގެނެސް ދިމާވެވުނު ދިޔައީއެވެ. ވަރަށް އެކަމަކަށް ހިތާމަ ކުރާ ކުރެވުނު
ސިޔާސީ ކުރެވެން އެހެނިހެން އެކަމަކަށް ވެރިކަމާ އެބާރުގެ ދިއުމަށް، މިހާ،
އެހެންމެ ދިރުމަށް ގައުމުގެ ހަމައެއް އެކަމަކަށް ހިތުގެ އެއީ މަސައްކަތް ބަލާ
ކަމެއްވެ. އެކަމަކީ އެއްވެސް ބަލައިގެން އެމަސައްކަތް ދިރުމަށް އެއްގޮތް خيال އެއް
ކަމެއްވާ ކަމަކަށް ނުދިނުމެވެ. އެހެންމިހާ ގުޅިގެން އެހެން ބަލާހިތާ ނުކުރެވިގެން ކަމަކީ
إخلاص ވެރި އެކުލަވާ ބޭނުން ممبر ންގެން ފުރިހަމަކަމާ މިސާލާއި ގުޅިގެން ގޮތުން ގެންދިއުމަށް،
ދިވެހިބަސް ދިއުން ދިރިއުޅުން. قانوني ގޮތުން ދިރުމަށް ބަލައިގެން ފުރިސް ކަމަކަށް އެހީ

ކަނޑައެޅުން ބޭނުން ސަރުކާރަށް ހުށަހެޅުމެވެ عامّ ގޮތެއް ހިނގާފައި ލިޔެކިޔުމުގައި ހުށަހަޅަން
ޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިޔެވިފައިވާ ގާނޫނު ކުރިއަށް ގެންދެވުން އެކުލެވޭ تائيد ކުރެއްވި.
ސ. އަތޮޅު މެމްބަރު الفاضل حسن محمد ވިދާޅުވިއެވެ. އަލުން ހުށަހެޅި ކަންތައް
ކަމީ އުސޫލުތައް ފާސްކުރުން قانون އާއި قواعد އާއި خلاف އަށް ލިޔެކިޔުމަކަށް ބަދަލުކުރަން
ވަކިން އެދުނު ކަންތައް އިސްލާމީ قانون އެއް ހަމަޖެހިފައިވާ ބަހުރުވަ ހުށަހެޅި ކަމަށް
ނުވަތަ ސެއި. قانون އެއް ގެނެސްފައިވާ ކަންތަކަށް قانون އެއް ގެނެސް އެއް
ބަލައިގެން ފާސްކުރަން ބޭނުންވާނެ. އަދި ވިލާތް قانون އާ قواعد އާ خلاف
އެކަމާބެހޭ ކަމަށް ފާސްކުރަން. އެހެން ކަމުން ޤަވާޢިދު ބާރު قانون ޤާނޫނު
ނުވަތަ قانون ގެ ބަދަލުގައި ބެހޭ ކަންތަކުގައި ބަލައިގެން ބަޔަކު ވަނީ قانون
ނުވަތަ قواعد ހަމަޖެހޭނެ. قانون އެއް ނުވަތަ ކަމަށް ފާސްކުރެވޭ
ސ. އަތޮޅު މެމްބަރު الفاضل حسين ދީދީ ވިދާޅުވިއެވެ. ގަވާއިދުތަކާ ދެކޮޅަށް
ތާއީދު ކުރެއްވި. تائيد ކުރެއްވި.

ދާއިރާގެ مجلس ގެ ރައްޔިތުން ފާސްކުރުމުގެ قواعد ކަމުގައި ވާނީ
مجلس ގެ ރައީސް މަޖިލީހުގެ ކަމުގައި جلسة
مجلس ގެ ދަށުން ފާސްކުރުމަށް ހުށަހެޅުމެވެ ބަލައިގެން ކަމެއް
ވިއެވެ.
ރ. އަތޮޅު މެމްބަރު الفاضل عبدالله جميل ވިދާޅުވީ جلسة ގެ ރިޔާސަތު ހިންގާ
ސ. އަތޮޅު މެމްބަރު الفاضل حسين ދީދީ تائيد ކުރެއްވި.
مجلس ގެ ރައީސް ނުވަތަ ނައިބު ރައީސް جلسة ގެ ރިޔާސަތު ހިންގާނެ
أغلبيّة ން ފާސްވެއްޖެއެވެ. 40 ވޯޓު
ފ. އަތޮޅު މެމްބަރު الأستاذ عبدالله حميد ވިދާޅުވިއެވެ. قانون ގެ ބާބު
ހުށަހެޅުމުގެ ކަމަކަށް ކުރުމަށް ބަލައިގެން ސިޔާސީ ކަންތައް
قانون އާ خلاف ނުވާ ގޮތަށް ހަމަޖެހޭނެ.
قانون އާ خلاف ނުވާ ގޮތަށް قانون އަށް ބަދަލު ގެނެސް
ހުށަހެޅިފައިވާ ލިސްޓު ބަލައިގެން ކަމަށް ކަމެއް ބަދަލު ކުރުމަށް
ސ. އަތޮޅު މެމްބަރު الفاضل حسين ދީދީ ވިދާޅުވީ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދު ކުރެއްވި.

عامّ ކޮށް ކުރެވިދާނެ ފަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބަޔާންކުރުމަށްފަހު މި مجلس ން ފާސްކޮށްފައިވާ ގާނޫނުތައް
އަރާ. އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީ އެފަދަ ގާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކަށް
އެ ގޮތަށެވެ. މިހާރު تعليمي ގޮތުން ކަމެއް ބޭނުންވެއްޖެ ނަމަ ގެނެވިދާނެ ގޮތެވެ.
އެންމެ ފަހުން، މިކަމުގައި رئيس الجمهورية ގެ މެންބަރުން ހުށަހަޅައިދެއްވި قواعد އާއި
އެއްގޮތަށް ގޮތްތަކެއް ހެދުމުގައި ބަޔާންކުރެވޭ ފަދަ ގޮތްތަކެއް ހިމެނުމަށް ބޭނުންވާތީ ނުވަތަ ކަނޑައެޅުމަށް
ގޮތްތަކަށް އަދި އެ ގޮތުގެ دين އަށް ގެޔަށް އަދި ދައުލަތުގެ قوميّة ދާއިރާއެއް އަދި ގާނޫނު
ބަޔާންކޮށް އެހެންނަމަވެސް ކަނޑައަޅާ ނުކުރެވޭނެއެވެ.

އަދި ދައުލަތެއް އެއްބަސްވެއެވެ. رئيس الجمهورية ގެ މެންބަރު الفاضل إبراهيم حلمي

ވިދާޅުވީ ގަވާއިދު ބަޔާންކުރަން ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުން އަދި ދައުލަތުގެ ثقافة
އާއި އެ ދައުލަތުގެ ދަރަޖަ ކަންކަމުގެ ބަރުލަމާނު ބޭނުންވާ تعليم އަކީ އަސާސީ ގޮތެއް.
ހަމައެއާއެކު އެ ދައުލަތުގެ ނިޒާމާއި ބިނާކުރެވޭ އެއް ގަވާއިދުގެ فرد ކަމުގައިވާ އިސްލާމީ ދަރުސް
ދިނުމަށް ގެނެވޭ مثال އަކަށް دينيات ގެނެވިދާނެ، ނުވަތަ قواعد ގެނެވޭނީ. ގޮތުން އެކަމަށް
بدل ކުރެވިދާނެ ވަކި ގަވާއިދު އެއް ދައުލަތަކުން ގެނެސް فرد ވެރިންނަށް އެކަމެއް. އެއް ދައުލަތުގެ ގޮތް
ހަމައެކަށް މިއަދުގެ ގާނޫނަކީ ބުނެވޭނެ ފަދަ އެއްޗެއް. ބަޔާންކުރެވޭ ދައުލަތުގެ ގޮތް
ޤާނޫނު ނުވަތަ قواعد އާ خلاف އަށް، އަދި ގެނެވޭ ޤާނޫނެއް ހެދުމަށް ގެނައުމަށް ދައުލަތުގެ ނިޒާމާ ދެކޭ.
އެ ކަމަށް رئيس الجمهورية ގެ މެންބަރު الفاضل إبراهيم حلمي ވިދާޅުވީ އެ ގޮތަށް تائيد ކުރައްވައި އެއްބަސް
އެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭނީ دولة ގެ ބަލައިގަތުމާއި ކަނޑައެޅި ހަމަޖެއްސުމާއި مشورة
ހޯދުމަށް ބޭނުންވެއެވެ.

ވިދާޅުވީ عامّ ކޮށް ހިމެނޭ ފަދަ ގޮތަކަށް ކުރެވޭ ގާނޫނެއް قانون އެއް.
އެ ގޮތަކަށް ދައުލަތުގެ ނިޒާމު ގެނެވޭނެ. އެކަމުގެ قانون އެއް ހަދައިދިނުން عامّ ކޮށް
ހިމެނޭނެ ގޮތް تفصيل އާއި، قاعدة ކޮށް ހިމެނޭ ގޮތް تفصيل އާއި ގުޅިގެން ނިންމޭ
ގޮތުގައެވެ. قانون އަކީ އަސާސީ ގަވާއިދުތަކެއް ހިމެނޭ ގޮތް ބަޔާންކޮށް ހަމަޖެހޭ ކަމެއް
އެނގޭ ދައުލަތުގެ ކަމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. " عامّ ގޮތުގައި " އެންމެ ގޮތުގެ ބަސް عامّ ގޮތުގައި
ބަޔާންކޮށް އެކަން ބަލައިގަނެވޭނެއެވެ.

މި އެއްބަސް މެމްބަރު الفاضل عبد اللطيف إبراهيم رئيس الجمهورية ގެ މެމްބަރު الفاضل
إبراهيم حلمي ވިދާޅުވީ ތާއީދުކުރެއްވި ގޮތަށް تائيد ކުރައްވައި މި ގަވާއިދު ވިދާޅުވި ދައުލަތުގެ

ދެންނެވީ ޝަމްސް އަކުރު ލިޔުއްވާ ޤަމަރީ އަކުރު ލިޔުއްވާ ގޮތުގައެވެ. އަޅުގަނޑު ދެކެނީ

ވީހާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރުތީބުން، مدرسة ގެ ކުދިން ކިޔަވައިދޭ ދުސްތޫރު. މިއީ ހުރިހާ ކުދިންނަށް

ފަސޭހަކޮށްދޭން އެހެން ފަރާތްތަކުން އެކަމަށް ބޭނުންވާ ގޮތެއް ހޯދުމުގެ ކަންތައްތައް ނިމި

ބާރުއަޅާފައިވާ ކަމެއް. ބޭނުންވާނަމަ ތަފާސީލު ދިރާސާކޮށް ނިންމާލެވޭނެއެވެ. ނަމަވެސް ދިވެހި

ދީނަކީ ކޮންފަދަ ދީނެއްތޯއެވެ؟ إسلام دين އެވެ. ނަމަވެސް ގިނަ ބަސްތަކެއް އަރަބި

އިސްތިޢުމާލުކުރާ ބަސްތަކެއް ދިވެހިބަހުގައި ވެއްޖެއެވެ. ނަމޫނާ ދެންނެވިޔަސް ވާހަކަ ދައްކާ

ގޮތުން ބަލާއިރު ނުވަތަ ބަހުގެ ގަވާއިދުގެ ގޮތުން ދިރާސާކުރެވޭ. ދިވެހިބަހުގައި ކަމުގެ މާނަ. ނަމަވެސް

ދިޔައީ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންކުރާ الحمد، التحيات قرآن ގެ آية ތަކެއް، ރަސޫލާ رسول ގެ حديث

ތަކެވެ. މިހާ އަޅުގަނޑު ދިރާސާކުރީ قرآن ގެ آية ތަކެއް، ރަސޫލާ رسول ގެ حديث ތަކެއް އަދި عرب

އެއްގޮތަށް لفظ އެއް عرب އަކުރުން ބަސްނުގޮތުން ހުރިގޮތަށް ބަހައްޓަވަން

ތަރުޖަމާކުރާ ގޮތެއް، ލިޔުއްވާ ގޮތަށް، ކިޔަވައިދޭ ގޮތަށް، އަރަބިއަށް ވީނަމަވެސް

ވާނީ، ހުރިހާ ބަސްތަކެއް ދިވެހިބަހަށް ބަދަލުކުރުމަށް ހުށަހަޅައި، ދިވެހި لفظ ތަކެއް عرب لفظ

عرب އިން ނެވެ. مثال އަކަށް مستقبل، واجب، ماضي، قوم، ދިވެހި ރާއްޖޭ

لفظ އެއް ދިވެހި ބަހުގައި عرب އަކުރުން ލިޔެވޭ

مجلس ގެ رئيس، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަސާސީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަޖިލީހުގެ ރައީސް

ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން މަޖިލީހުގެ ވޯޓަށް އެހުމުން

ދިފާޢީ ވޯޓު ދިނުމަށް، ދިވެހިބަސް عامّ ކޮށް ވޯޓު ދިނުމަށް

މަޖިލީހުގެ ބޭފުޅުން ވޯޓު ދެއްވައި 29 ވޯޓުން ފާސްވިއެވެ. ދިވެހިބަހުގެ ދިރާސާ

އަށްވުރެ، ދިވެހިބަސް عامّ ކޮށް ދިވެހިބަސް ބަހުގެ ގޮތުން ހުށަހަޅާ ކުދިކުދި ބަދަލު

ދިވެހިބަސް ދިރާސާ 28 ވޯޓުން.

މިހާރު ދިވެހިބަސް عامّ ކޮށް ދިވެހިބަހުގެ ގޮތުން ހުށަހަޅާ ކުދިކުދި ބަދަލު

ކުރުމަށް ނިންމި 29 ވޯޓުގެ أغلبية ން ފާސްވިއެވެ.

3 - އަސާސީ ޤާނޫނުގެ رئيس الجمهورية ގެ ބާބުގެ މާއްދާތައް ދިރާސާ

ކުރުމަށް ދިރާސާކުރެވުނު رئيس ބަލާލެއްވިއެވެ. އަދި އޭގެ ބަދަލުގައި ބަހުގެ ބަދަލު

رئيس الجمهورية ގޮތަށް ބަދަލުކުރަން ބަލާލެއްވިއެވެ.

رئيس الجمهورية الأستاذ مأمون عبدالقيّوم ބަލާލެއްވިއެވެ. އަޅުގަނޑު

އެއްކަމަށް ހަދަންނަވާ ތަން قصد ކުރެއްވީ رئيس الجمهورية ގެ އިޞްލާޙުން ދަނޑުވާ ފަރާތް ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ގައުމަށް ހިތްވަރުދޭ ޢައްދު ގޮތުންނެވެ.

މިގޮތުން ޖަރީދާތަކުގައި معلومات އަރުވާފައިވާ ގޮތުން ހަދަންނަވާ ތަން قصد ކުރެއްވީ އައުރަށް رئيس ކަމުގެ حوال ވެރިކަން ކުރެއްވުމަށް އޮތް ބަދަލުތައް ގެނައުމަށް. އެ މަޤާމު ދެން ހަވާލުކުރަން ބޭނުންވާ خبر އާއި ގުޅޭގޮތުން ޖަރީދާތަކުގައި އަރުވާފައިވާ ގޮތުގައި ތަޅާ ބޮޑު ކަމަކަށް ދިޔައީ އެ މަޤާމު سمو الأمير عبد المنان ހަވާލުކުރެއްވުމަށް ރަސްގެފާނު ވަނީ قصد ކުރައްވާފައޭ. ހަދަންނަވާ ތަން ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަލާއިރު މި قصد ކުރެއްވީ ކީއްވެގެން ތޯ ދެނެގަނެވޭ ގޮތެއް ނުވެއެވެ. މަޖިލީހުގެ حضور ގައި ބޮޑުކަމެއް ހަދަން ރައްޔިތުން ބޭނުންވާނަމަ، އެކަން ކުރާނީ ގާނޫނުގެ ދަށުން، ރަސްކަމުގެ عمل ގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުވާނީ ރަސްގެފާނަށެވެ. މިގޮތުން ބަލާއިރު ވަޒީރުންގެ مسئولية އާއި ދިމާ އެ سمو الأمير عبد المنان ހަވާލުކުރެއްވުމުގެ ކުރިން ސަރުކާރުގެ ކަންތައް ބެލުމަށް، އެކަމާ ގުޅިގެން ބޮޑު ވަޒީރު ހަވާލުކުރެއްވުމަށް حوال ކުރެއްވުމަށް قصد ކުރެއްވީ. އެހެން އެފަދަ حال އެއް ގައި އެފަދަ ކަންތައްތަކުގެ إلزام ވަޒީރުން ތަބާވާންޖެހޭ ގާނޫނެއް ނެތެވެ. އެކަން ބަލާ ބޮޑުވަޒީރު تحقيق ކުރެވުނު ފަދަ قواعد ތަކެއް ނުވާކަމާއި، އެކަން ބަލާނީ ވަޒީރުންގެ مجلس ގައި، ބޮޑު ވަޒީރު رئيس الجمهورية އާއި ގުޅިގެން ކުރެއްވުމަށް، މީގެ ކުރިން ކަނޑައަޅާފައިވާ معلومات ލިބިގެން ދިޔައީ ދެން ހަދާނެ ގޮތެއް ދާއިރާގެ حوال ކުރެވޭ ގޮތުން ނެވެ.

ދެން އެއްކަމަކީ ރައްޔިތުން ބޭނުން ހަދަންނަވާ ތަން قصد ކުރެއްވީ ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ބަދަލު ބޭނުންވާ ގޮތަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިޞްލާޙުން ދިވެހި ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް، ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ މެންބަރުންނަށް حماية ދެއްވުމަށް؛ އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގާނޫނީ ގޮތުން ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ جلسة އެއްގައި اسلام دين ގެ اصل ތަކާއި خلاف ނުވާ ގޮތުގެ މަތިން އެކުލެވޭ މެމްބަރުން ވޯޓުން ހޮވާ خيال އެއްގެ ދަށުން މުޅި ގައުމުގެ މެމްބަރުން ހުށަހަޅާ މެމްބަރަކު ހޮވުމުގެ ގޮތް ނިންމައިގެން ނުވާކަމަށް." ދިވެހި ދައުލަތުގެ ގާނޫނު ހަމަ قانون އެއް. އަސާސީ ގާނޫނު قانون اساسي ގައި ބަޔާން ކުރާ ގޮތުން ދިވެހި ދައުލަތުގެ ރައްޔިތުން ބާރު ހިމެނޭ ގޮތަށް ހުރިހާ قلم ތަކެއް ގެނެސް ދީނުގެ ބާރު ހުރީ މަޖިލީހަށް. އެއީ އަދި އިސްލާމް ދީނުގެ اسلام دين ގެ قواعد ތަކާ

خلاف ނުވާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ. މިކަން މިހެން އޮތުމަކީ ރައްޔިތުންގެ
مجلس ގެ މެންބަރުން ފޯރުކޮށްދޭ منظر ކޮށްފައިވާ ފައިދާތަކާއި ދެކޮޅުވާ ކަމެއްނޫނެވެ. އަދި
ކުރިއަށްގެންދެވޭ ރައްޔިތުންގެ مجلس ގައި ހުރި މެންބަރުން ވަކިކުރުމާއި ގެންދިޔުން ނިޔަތް
وظيفة ތިރުވަތަ شريعة އާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފު ادب ތެރިކަމާއި ނުލައި ވެއްޖެ
އެކުލަވާ قانون އަކީ އެކަމުގެ شرح ކުރާ އެއްވެސް ކަމެއް ދިފާޢުކުރުމަށް ކޮށްދޭ
ގޮތެއް އެކަން ތަކުރާރުކޮށް ކަމާގުޅޭ ކަންކަން ކުރުމަށް، އެހެންވީމާ، ކުރިޔަށް އެކަން ގޮސް
ދޭގޮތުން ދިރުމަ أصول އަށް ގޮތެއް ގެނެސް ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ މެންބަރުން މި
ކަމަށް قانوني حماية ދިނުމަށް ދިވެހިދައުލަތުގެ އެކި ކަންކަމުގައި ފާސްކުރެވޭ ނިޔަތް
ކަމަށް މަޖިލީހުން ފާސްކުރެވޭ. ދިރުމަށް ގެނެސް ދިނުމަށް ދެކޮޅުނުހެދުމަށް، އެގޮތަށް ދިވެހި
ދައުލަތުގެ تصديق ކުރެވުނު ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ މެންބަރަކު ރައްޔިތުންގެ مجلس
ގެ قانوني ޖަލްސާ އަށްފަހު އެދުވަހު ހިމާޔަތް إسلام دين ގެ أصل ތަކާ خلاف ނުވާ
ގޮތުން ދެކެވުނު خيال އެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެއްވެސް ބަޔަކު ފާޅުކުރާ ކަމެއްގެ ސަބަބުން
ގޮތުން އެއްވެސް قانوني ގޮތެއްގެ ދަށުން ނުކުރެވޭނެއެވެ. އެ ކަމާގުޅޭ އިދާރާތަކުން
ކަމެއް عمل އަށް دولة އިން ނުކުރެވޭނެއެވެ.
رئيس الجمهورية ގެ ތަޞްދީޤު ލިބުނުއިރުން مجلس ގެ رئيس ގެ އަރިހުގައި
މި مجلس އާއި ދިވެހި إدارة ގެ ސަރުކާރަށް ފޮނުވުން
— رئيس الجمهورية ގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 166/78/57/C — ސިޓީއާއި ފޮނުވުނު

ފާސްވިގޮތް

<u>ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ މެންބަރުންނަށް ދެވޭ حماية ގެ ބާބު</u>

ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ قانوني جلسة އެއް ގައި ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ މެންބަރަކު
إسلام دين ގެ أصل ތަކާ خلاف ނުވާ ގޮތުގެ މަތިން، ފާޅުކުރާ خيال އެއްގެ ސަބަބުން
ނުވަތަ مجلس އަށް ހުށަހަޅާ، ވަކިކޮށް ފާހަގަކުރާ ކަމަކާ ބެހޭގޮތުން ދެކެވޭ ކަމަކަށް
ދިމާވާ ގޮތަކަށް ކުރިމަތިވާ رئيس الجمهورية އަށް ތިމާގެ އެދުމަކަށް ކުރާ
އެއްބަސްވުމަކަށް، ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ މެންބަރުން ދިފާޢު حماية އެއް ދިނުން قانون
އަށް ލާޒިމުކުރެވޭ ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ މެންބަރުންގެ ވަޒީފާ
އެ މެންބަރުގެ واجب ފުރިހަމަ އަދާކުރުމަށް ދިފާޢު قانوني حماية އެއް ދެވިދާނެއެވެ

ފާސް ވަގުތަކީ ގަނޑިޔަރާ ވެއްޖެއެވެ.

މިއަދު ދާނީއަށް ފާސްކުރެއްވީ رئيس الجمهورية ގެ ޙިމާ الفاضل ابراهيم حلمي

ތަރި ރައީސުކަމުގައި އިނދެވިއްޖެއެވެ.

ސ. އަތޮޅު ޢުމަރު الفاضل حسين ދީދީ ވަޒީރުފުޅު މިއަދު ފާސްކުރެއްވުމަށް ތާއީދު

ކުރައްވައި ދަރިވަރު ތަރިއޯ މުލްކުގެ ކަމަށްވެސް ކުރިއަރަމުން ގެންދިޔުމަށް އެދިވަޑައިގެން

ކަމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

رئيس الجمهورية ޙިމާ الفاضل علي أحمد މިއަދު ފާސްކުރެއްވުމަށް ތާއީދުކުރައްވަމުން

ތިބޭގައި ހިމެނޭ މިނިސްޓަރުންގެ މަޖިލީސްގެ مجلس ގެ قانوني جلسة އާއި قانوني ނޫން

جلسة ، އެކަހެރިކުރެވޭ އުސޫލު ގާނޫނު ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތަށް ހަމަޖެހިފައި ވާނެއެވެ.

އަދި " قانوني جلسة " ގެ متصد އަދި ކިޔުމާބެހޭ ބަޔާންކުރުން ގޮތުގެ ވާހަކަފުޅު

ވިދާޅުވިއެވެ.

مجلس ގެ رئيس މިކަން ބަޔާންކޮށް ދެއްވުމަށް ފަހު ވިދާޅުވިއެވެ.

دورة ގެ ޖަލްސާ ބޭއްވުމާ رئيس الجمهورية ގެ ހުށަހެޅުމުން ނިންމަވައިގެން

ބޭއްވޭ جلسة ތަކަކީ قانوني جلسة ތަކެކެވެ.

ފ. އަތޮޅު ޢުމަރު الأستاذ عبد الله حميد قانوني جلسة އާއި ނޫން جلسة ގެ ނަން.

ކަމުގެ تفصيل ކުރުމަށް ގާނޫނު أساسي ގެ 73 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ عبارت

ވިދާޅުވެ ، މިއަދު ފާސްކުރުމަށް ތާއީދު ކުރެއްވިއެވެ.

ސ. އަތޮޅު ޢުމަރު الفاضل حسين ދީދީ ވަޒީރުފުޅު ކުރެއްވި ސުވާލަށް معاف.

އެދިވަޑައިގެން ސުވާލުކުރެއްވިއެވެ. މިހާރު ވިދާޅުވެފައިވާ ގޮތުން رئيس الجمهورية ގެ ހުށަހެޅުމުން

ބޭއްވުމަށް مجلس ގެ رئيس އަށް ވެސް ޖަލްސާ ބޭއްވުމުގެ ބާރު ދެވިފައިވޭތޯ އެވެ.

قانوني ޖަލްސާ ބާއްވާ ގޮތެއް ނުވޭތޯއެވެ. އެހެން މިހާރު دورة ގެ جلسة ނޫން جلسة ބޭއްވުމަށް

ވަކިވަކި އެ ޖަލްސާ ބާއްވާ ، رئيس الجمهورية قانوني ގޮތުން ހުށަހެޅުމުން ބޭއްވޭ ޖަލްސާ جلسة

އެއްކަމަށް مجلس އަށް އެނގެން އޮތީ ކިހިނެއްތޯ ވެސް ސުވާލުކުރެއްވިއެވެ.

مجلس ގެ رئيس ، جلسة އަށް ގެންދިޔުމަށްފަހު އެވަނީ ދަންނަވާލަން

ކަމަށްވާ މިގޮތަށް އެކަން ނިމުނީ ކަމަށް ބަޔާންކުރެވޭ ގޮތަށް ކަމަށް ވިދާޅުވިއެވެ.

رئيس ގެ ހުށަހެޅުމުން ބޭއްވުމަށް ފާސްކުރުމަށް ގޮތަކަށް ގެނެސް مجلس ގެ

اتفاق ން ފާސްކުރެވުނެވެ.

2- رئيس الجمهورية ގެ އޮފީހުގެ نمبر 1-C/57/78/167 ސިޓީއާއި އެކު ފޮނުއްވާފައިވާ ބިލު

رئيس ގެ އަރިހުން ފޮނުއްވާ ބިލު مجلس އަށް ހުށަހެޅުމަށް ادارة ގެ سكريتري އެވެ.

قانون نمبر 5/78 (15 ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް މީހުން ބަންދުކުރުމުގައި عمل ކުރަންވީގޮތުގެ قانون) އަށް إصلاح ގެނައުމުގެ ބިލު.

قانون نمبر 5/78 (11.3.1978) (15 ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް މީހުން ބަންދުކުރުމުގައި عمل ކުރަންވީގޮތުގެ قانون) އަށް ތިރީގައިވާ إصلاح ގެނެސްފި އެވެ.

1- މިބިލުގެ قانون ގެ سرخط ތިރީގައިވާގޮތަށް ބަދަލުކުރުން.
15 ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް މީހުން ހައްޔަރުކުރުމުގައި عمل ކުރަންވީގޮތުގެ قانون

2- މިބިލުގެ قانون ގައި "ބަންދުކުރުން" މިކަލިމަ ހިމެނިފައިވާ ތަންތަނުގައި "ހައްޔަރުކުރުން" މިކަލިމަ بدل ކުރުން.

3- މިބިލުގެ قانون ގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް ތިރީގައިވާ عبارة ހިމެނުން
ވަގަށް، ފޭރުމަށް، خيانة އަށް ... މީހުން ހައްޔަރުކުރުމުގައި
ކުރާނީ މި قانون ން ... އެވެ.

މިބިލު ... رئيس الجمهورية އަށް ... ފޮނުއްވުމަށް
... قانون نمبر 5/78 ގެ ... ކުރުމަށް
... ފޮނުއްވުމަށް ... ނިންމީ އެވެ.

މިބިލު ... رئيس الجمهورية ފޮނުއްވި ... ... ބިލުގެ
... ... 2 إصلاح ... عبارات

The Library and Archives of People's Majlis

ހަމަ ގޮތުގައި اصلاح އެއް ހުށަހަޅައިގެން ބޭނުންވަނީ އެ ޤަރާރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަމަށް ބަޖެޓް
ހައްލުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަންކަން ސަރުކާރުން ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޤާނޫނު ތަޢާރަފްކުރުމުގެ
ބާރުތައް ދިނުން ބޭނުންވާ ގޮތުގައި ތަފްސީލުކުރެވޭ. ހަމައެހެންމެ ޙަޤީޤަތުގައި ބޭނުން ކުރެވުނު ގޮތުގައި އެންމެނާ
ހައްލުކުރުމަށް ކުރެވޭ. އެއާއެކު ޤާނޫނު ކަމާ ގުޅޭ މަސައްކަތުގައި اللفظ އާއި ރިޔާ ޤާނޫނު އާއި
ހަމަގޮތުން ބޭނުން ކުރެވޭގޮތުގައި ހިމެނުން ވަކިވަކި ކޮށް ބަޔާންކޮށްފައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ސާފުކުރުން ހަމަ
އެކަށީގެން ދިޔަ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވޭ.
ގޮތުގެ މަތީ اصلاح އަކީ ހުރިހާ ގޮތުން ބޭނުން ބަޔާންކުރާ ވަކި ވަކި ގޮތް
ދިނުމަށް ބަޔާންކުރާ އާދަޔާ ހިލާފު ބަޔާންކުރާ ވަކި ޤާނޫނެއް މިފަދަ ސާބިތުކުރުމަށް
ވަކިވަކި ކަމުގައިވެސް انساني حق ތަކާ ގުޅޭ ވަކި ދައުރެއް ކަމަށް ބަލާ ބެލުމުގައި ކަމާ ބެހޭ ފަރާތް ގެ
ފިޔަވަޅު سؤال އުފެއްދުން ކަމަށް ކޮށްފައިވާ. އެކަމަށް ބަލާއިރު قصد ކުރި ގޮތުގެ
ސަބަބު އެފަދަ ކަމެއް ކުރުމުން އެ سؤال އުފެދޭ ގޮތް ހުރި ގޮތަށް. ކަމަށް ބެލުމަކީ ފުރިހަމަ
ގޮތް އެފަދަ ކަމެއް ނުވާ ގޮތުގައި ފިޔަވަޅު ކަމުގައި އަހަރެމެން ފާހަގަކޮށް خيانة ތެރިވުން
މުޅި ދައުރު ކާމިޔާބު އަދާކުރާ ބަޔަކު ހަމަ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުން ހިމެނޭ. خاص ކޮށް ފާހަގަ ކުރަން
އެކަން ފެނިގެން އެކަން ލިބިގެން ދިޔަ އެކަން ބޭނުމެއް ސަބަބު ހަމަ ކަމަކީ އެވަރުގެ ފުރުޞަތު
ހުށަހަޅާ ކަމުގެ ގަވާއިދު ހުރިހާ ކަމަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ޤާނޫނު އާއި ހިލާފު ނުވާ ގޮތުގެ ސަބަބުން
ކަންތައް ހަމަ ކަމަށް 5/1 ފަދަ ކަމެއް ކުރުމުގެ ނަމުގައި ملاّت އެކަން އެމީހުންގެ ބޭނުމުގައި ހުރިހާކަން
އެވެ. އެކަން އެގޮތުން 5/1 ގެ ބަޔަކުން ހުށަހަޅާ ކަމާ ކަންކަން ކަމުގެ ގޮތުން ބަހައްޓާ
އެވެ. އެއީ ފުރުޞަތު އެއްކޮށް ކަމުގެ ދާއިރާ ކަމަކާ ގުޅޭ ގޮތުގައި شريعة އެއްކަމަކީ ރަސްމީ ގޮތަކަށް
އެހެން ކަމަކީ تحقيق ކުރުމަށް ސަބަބު ކަމަކަށް ކަނޑައެޅޭ. މިކަމުގެ ތެރެއިން ބަޔާންކުރާ ގޮތުން
قصد ގައި އެކަން ކަމަކީ ހިމެނޭ އެއް ކަމަށް ހުށަހަޅަނީއެވެ. 5/1 ދަށުން ބައެއް ބޭނުންވާ ކަމެއް ފަދަ يقين
ކުރުމަށް އެބައި ކަމަކީ. އެކަން ހުށަހަޅާ ސަބަބުތަކާ އެކު ސަރުކާރުން ފަސޭހަ ކުރުމަށް އެހީވާ
ދިނުމުގެ تهمة ބަޔާން ކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ މިކަން 5/1 ދަށުން ބައެއް ބަޔާން ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭން
ކަމުގެ ملاّت ލިބިގެން ހުށަހަޅާ އަދި ބަޔާން ކުރެވިފައެވެ. އެއީ ވަކި ގޮތެއް ބޭނުންވުމުގެ ޤާނޫނު ނަންބަރު 78/5
ކަމީ رئيس الجمهورية އާއި ދިމާވާ ކަމެއް اختيار އާއި ގުޅޭ ކަމެވެ. ރިޕޯޓު 30 ދުވަހަށް
رئيس الجمهورية ގެ ދައުރު އެކަން ގެ ދަށުން ދިޔަ މުއްދަތު އާއި ކަމަށް ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް
ގެންދަނީއެވެ. އެކަން ބޭނުންވާ ސަބަބުން އެކަމަށް މިފަދަ ގޮތުން ހުށަހަޅާ ކަމުގެ ފާސްވުން

يوميّة ނަންބަރު 17/78 އަށް ގެނައުން 79 .3 .29 ގެ ޖަލްސާ

ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/78 އަށް ގެނައި إصلاح

قانون نمبر 5/78 (15 ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް މީހުން ބަންދުކުރުމުގައި عمل ކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ قانون) އަށް إصلاح ގެނައުމުގެ ބިލު

މިބިލު مجلس އަށް ހުށަހެޅުއްވީ ގދ. އަތޮޅު عمر الفاضل علي محمد

މިފަދައިން އެވެ.

މިބިލު މުޅިން ފާސްކުރެއްވުމަށް ނިންމެވީ. ސަބަބަކީ ބިލުގައި ބުނޭ ގޮތުން رئيس الجمهورية ގެ ދަށުން [illegible] ޤާނޫނު ގައި رئيس އަށް ދީފައިވާ އިޚްތިޔާރު ދެމެހެއްޓުން [illegible] ޤާނޫނު ގަވާއިދާއި ޚިލާފު ނުވާނެ ގޮތަށް [illegible] މައްސަލަ ބަލައި [illegible] ވީ ކަމަށް ބެލެވޭތީ. [illegible] قانون نمبر 5/78 އަށް إصلاح ގެނައުމުގެ ބޭނުން [illegible] އިޚްތިޔާރު رئيس الجمهورية އަށް [illegible] ވާތީ މިބިލު [illegible] ފާސްކުރެވުނެވެ.

އެބަޔާން ހުށަހެޅުން ފަރާތުން އަރިހުން މުޅިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ދެކޭގޮތަށް ވަޒީރުންގެ مسألة
އެއް މިރިޔާސީ ނިޒާމް ގެ ތެރެއިން ގެންގުޅެ އަރިހުން އަދި އެކަމަށް ނުރުހެއް. މިހާރު ވަޒީރުން
ކުރާން خيانة އަށް ބަލާގޮތް ކަނޑައަޅާނީ ކިހިނެއްތޯ ބައްލަވާލުމަށް މިހާރު ހިނގާ ގޮތް މިސާލަކަށް
ވަޒީރަކު އެކަމަށް ޖަވާބުދާރީ ކުރަންޖެހޭ ގާނޫނުތަކުގައި ވާގޮތަށް. މިކަމުގައި އެހެން
ރިޔާސީ ނިޒާމުގައި حقّ ތަކާ އެކުގައި ވަކިކުރުމުގެ ނިޒާމު ބަލަހައްޓަނީ. إنساني حقّ ތަކާ
ދިމާވާ ގޮތުގެ ޚިޔާލު ފާޅުކުރުމަށް خيال ފާޅުކުރުމަށް ހުރިހާ سياسي ގޮތުން ވެސް
އެކުލެވޭ شرعية ގެ ވަޒީރުން ނުކުރާ ކަމުގައިވާނަމަ ބަލާނެ. މިފަދަ ކަމެއް ކުރާ ވަޒީރުން
މިހާރަށް ނިސްބަތްވާ ކަމުގައި ވަޒީރަކު ހުރިކަމުގައި ވާނަމަ ގާނޫނަށް ގެނެސް. މިގޮތަށް ކުރެވޭނެ
ވަޒީރުގެ އެއްވެސް ދަރަޖައެއް ވަޒީރަކާ ހަމައަށް ވަކިކުރުމުގެ ގާނޫނެއް ހެދުން. އެހެން ރިޔާސީ
އެހެން ގޮތަކުން ވަޒީރުގެ އެއްވެސް ބާރެއް ކަނޑައެޅުން.

رئيس الجمهورية ގެ ހިތުން ނައިބު الأستاذ إبراهيم شهاب މިހެން
ގެނައުމަށް ފާހަގަކުރުމުގެ ގޮތުން ރަސްމީ ގޮތުން ރައީސުގެ رئيس الجمهورية ގެ ނަޢިބު الفاضل إبراهيم حلمي ކުރެއްވި
تائيد ކުރައްވައިފި.

رئيس الجمهورية ގެ ނައިބު ހިތުން فضيلة الشيخ الأستاذ موسى فتحي الأزهري
މިފަދަ ބިލެއް ވަޒީރުން ކުރާ خيانة އަކީ ކޮބައިކަން ނުވަތަ ބަލާނީ ކިހިނެއް ކަމަކަށް ޤާނޫނުގައި
ބަޔާންވެފައި. އަދި ބަލާކަށް ހުރިހާ ވަޒީރުގެ ކުށް ކޮށްފައި ކަމަށް ބަޔާނުކޮށް ވަކިކުރުމުގެ
ދިފާޢުގެ ގާނޫނު ހުށަހަޅާނެ ގޮތަކަށް މިފަދަ މިނޫން ޤާނޫނު إصلاح އެއް ހުށަހަޅުއްވައިފި. އަދި މިކަމަށް
ބަލާފަ. ވަޒީރުން ކުރާ خيانة އަކީ ކޮބައިކަން" މިގޮތަށް ބަލާން ރައްޔިތުން " ވަޒީރުން
ކުރާން ބަލާން خيانة އަކީ ކޮބައިކަން" މިގޮތަށް إصلاح ކުރައްވައިފި.

ނައިބު ހިތުން الفاضل ސަޔިދު محمد علي މި إصلاح އަށް تائيد ކުރައްވައިފި.

رئيس ވޯޓަށް އެހުމުން ޤަރާރަށް ތާއީދުކުރި إصلاح އަށް ތާއީދުކުރީ 15 މެންބަރުން. ޤަރާރު
ފާސްކުރުމަށް ތާއީދުކުރީ 35 މެންބަރުން. ޤަރާރަށް ދެކޮޅަށް ވޯޓުދިނީ
4 މެންބަރުން.

ޤަރާރު 35 މެންބަރުގެ أغلبية އިން ފާސްވެއްޖެ.

3- ދެން ހުށަހެޅުނީ رئيس الجمهورية ގެ އޮފީހުގެ نمبر 168/78/57/C-1 ސިޓީ އެއާ ގުޅޭ ކަމެއް
ފާހަގަ ކުރެވިއްޖެ. رئيس ގެ އަމުރުފުޅުން މިކަމަށް مجلس ކަމަށް إدارة ގެ سكرتري އަށް.

قانون نمبر 8/78 (ރާއްޖޭގައި ނުވަތަ ރާއްޖޭގެ ރަށެއްގައި عامّ ގޮތެއްގައި
ދީނުން އަދި އަމަން عمل ކުރުން ޖެހޭ ކަންތައްތައް ބެހޭ قانون) އިޞްލާހު ކުރުން

قانون نمبر 8/78 (11.3.1978) (ރާއްޖޭގައި ނުވަތަ ރާއްޖޭގެ ރަށެއް
ގައި عامّ ގޮތެއްގައި ދީނުން އަދި އަމަން عمل ކުރުން ޖެހޭ ކަންތައްތައް ބެހޭ قانون) އިޞްލާހުކުރުން.

މިބިލު ގޮތަށް ފާސްކުރަން رئيس الجمهورية އަށް ފޮނުއްވުމުން ރިޔާސަތުން، قانون
نمبر 8/78 އާއި ގުޅޭ ގޮތުން، ސިޔާސީ ކަންތައް ... މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވުމުން، ސިޔާސީ ކަންތައް
ބަލާކަން އިސްލާހުކޮށް ... ކަންތައް ބަލާކަމަށް، ކަންތައް ކުރަންވާނީ ... ގޮތުގައި ...
އެކަމުގެ ކަރުދާސް ... قانون نمبر 68/1 ގެ (އަދި ...) ގެ ...
ގާނޫނުގައި ވާގޮތުން رئيس الجمهورية އަށް ... ، އަދި ... އަދި ...
މިބިލުގައި ... قانون نمبر 8/78 ގެ ... رئيس الجمهورية
އަށް ... ވެއެވެ.

رئيس الجمهورية ... ސިޔާސަތު ...
قانون نمبر 8/78 ...
...
... قانون ... عامّ ... ދީނުން ... عمل
...

خيال ...
... قانون ...
... أصول ... تصديق ...
... رئيس الجمهورية تصديق ... قانون أساسي ...
... 30 ... تصديق ... قانون ...
... باطل ... قانون ...
... مجلس ...
...

ދިދައްސަތަ އަޢުމަރުގެ رئيس ކަމާ حوال ވެވަޑައިގެންފައި ބޭއްވި ޖަލްސާގައި ހަމައެކަނި ބައިސްކޮޅެއް ހުށަހެޅި

ޑޮކްޓަރ ޙަސަން ފަރީދު ބުނި ގޮތަކީ مجلس ން ފާސްކުރެއްވި ކަމެއްގެ މުސްތަޤުބަލަކީ ކަމަށް ވުމާ

އެވެ. އަދި ބުނެފައިވާ عبارات ހުރިގޮތުން އެކަމުގެ ޙައްޤުތައް އަދާކުރުމަށް ބުނެފައެވެ. ޙަލް

ކުރުން ދޭތެރެއެވެ. އެގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން އެއީ ޝަރުޢީ ގޮތެވެ. މިގޮތުގެ މަޤާނޫން ގެއް

ބަލާއިރު އަޅުގަނޑު އަދި ޙަސަން ފަރީދު ބުނެދިނީ ވަރަށް ސާފުކޮށެވެ. އެކަމުގެ ސަބަބުން ތަފާތު އެއް ކަމެއް

ނުވާނެ. ، قانون ގައި އެވާ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ކަށަވަރުކުރުމާ ގުޅޭ އެ ގޮތަށް ވެސް ކަށަވަރުކުރަން

އެބަދޭ ކަމަށް ވިދާޅުވިއެވެ. لتعارض ވާނަމަ އެކަމުގެ ޙައްލު ހޯދުމަށް ސަރުކާރު ކަށަވަރުކުރަން

ޖެހޭ ވަރަށް ގިނަ ކަންކަމާއި ބެހޭގޮތުން ސިޔާސީ ގޮތުން ބަލާއިރު އެކަމަކީ އަސާސީ ކަމެކެވެ. އަދި

ރިޔާސީ ކަމުގައި ކަށަވަރުކުރުމުގެ ބާރު ދީފައިވަނީ ބަދަލު ގެނައުމަށް، އަދި އެގޮތަށް رئيس الجمهورية އާއި

ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ޙައްލު ކަށަވަރު ނުކުރެވޭ ކަމަށް. ޤާނޫނުގެ ޤާނޫނީ قواعد ކަމަށް ވާއިރު ކަށަވަރުކުރުމަށް

ޖެހޭ ވަރުގެ ކަށަވަރުކުރުމުގެ ދަށުން أصول ތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރަން ވާނެއެވެ. އަދި ސަރުކާރު

ކަށަވަރުކުރުމުގެ ދަށުން رئيس الجمهورية ކަށަވަރުކުރުމަށް رئيس ގެ އަމުރު ޖަހާފައިވާ ޖަރީމާ

ޖެހޭ އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން ބަޔާންކުރާ ޖުމްލަ ކަށަވަރުކުރެވޭ ޤާނޫނު. قانون نمبر 78/8 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ

ގޮތުގެ މަތިން ނިންމާ مجلس ން ފާސްކުރެއްވީ. އެކުލެވިގެންވާ ބައެއްގެ ގޮތުން ކަށަވަރުކުރުމެވެ. އެއާ

އެކަށީގެންވާ ގޮތަށް ޢާންމު ނުވާ ގޮތަށް عام ކޮށް ބަލާއިރު ގުޅުންހުރި އެއްބަސްވުމުގެ عمل ކުރުން

ޖެހޭ ބައެއް ބަދަލުތައް ގެނައުމުގެ ގޮތުން. ކަށަވަރުކުރުމާއެކު ސަރުކާރުން އެކަމުގެ ދިފާޢުގައި ވާ قانون

ނުވާކަށް. އަދި އަނެއް ކަށަވަރުކުރުމުގެ ތެރެއިން ނުވާނެ. ކަށަވަރުކުރުމުގެ ބާރު ދޭ ކަމެއް ވެސް

ބެހޭގޮތުން އަދި ގޮތަކަށް ބަލާއިރު ކަށަވަރުކުރުމާއި ސަރުކާރުގެ ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުން ޖެހޭ

ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގައި رئيس الجمهورية ގެ އިޚްތިޔާރު ޙަވާލުކުރުމުގެ رئيس ގެ އަމުރު ޖަހާފައިވާ ގޮތް

ދަށުން ގެންގުޅުން ކަށަވަރުކޮށްދިނުމަށް. ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ގޮތަށް ސަރުކާރުން ވަކި ގޮތަކަށް

ކަށަވަރުކުރުމާ ގުޅޭ އެއްޗެއް، ދިރާސާ ދި قانون އަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ބައިގައި

އެކު ސަރުކާރުގެ ބައެއް ކަށަވަރުކުރުމަށް ކަށަވަރުކުރަން ދި قانون އަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ހުށަހެޅިއެވެ.

رئيس الجمهورية ގެ ممبر އަޅުގަނޑުގެ فضيلة الشيخ الأستاذ موسى فتحي

الأزهري ދެއްވި ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދު ކުރެއްވީ ސަރުކާރުގެ ވަޒީރު رئيس الجمهورية ގެ ممبر

الفاضلة آمنة حسين ތާއީދު ކުރެއްވިއެވެ.

رئيس ވޯޓަށް އެހުމުން ދެއްވި ހުށަހެޅުމަށް مجلس ގެ اتفاق ލިބިގެން ފާސްވިއެވެ.

4- ތިރީގައިވާ ބާބު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަމުރު ނަންބަރު 169/78/57/C-1 ސެކްރެޓަރީ ... ފޮނުއްވާފައިވާ ބާބު އެވެ.

ރައީސް ގެ އަރިހުން ފޮނުއްވި ބާބު މަޖިލިސް އަށް ހުށަހެޅި ބާބުގެ ސުރުޚީ ތިރީގައި އެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިދޭސީން ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ބާބު:

1- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އާއި ޤަވާޢިދު އާއި އަދި ސަރުކާރުން ކުރައްވާ އަމުރުތަކާ ޚިލާފުނުވާގޮތުގެ މަތިން ބިދޭސީން ވިޔަފާރި ކުރުމަށް ހުއްދަ ދެވޭނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ހުއްދަ ލިބިގެން ވިޔަފާރިކުރާ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ބިދޭސީންނަށެވެ. އަދި ވިޔަފާރި ކުރުމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް ކަނޑައަޅާނީ ސަރުކާރުން ހަދާ ޤަވާޢިދުން ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

2- ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިދޭސީން ވިޔަފާރިކުރުމަށް ދިވެހިސަރުކާރުން ޤަބޫލު ކުރާނީ ... ވިޔަފާރިތަކުގައި ... ދިވެހިންނަށް ... އެ ވިޔަފާރިތަކުން ... ފައިދާ ... ދިވެހިސަރުކާރަށް ... ލިބޭނެ ގޮތެއް ... ހުރި ވިޔަފާރިތަކެވެ.

3- ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިދޭސީން ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރުމުގައި ... ވިޔަފާރިއެއް ... ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޢާއްމު ... ގެއްލުމެއް ... ވިޔަފާރިތަކަށް ... ބެލުމެވެ.

4- ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިދޭސީން ވިޔަފާރިކުރުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޢާއްމު ... ދިވެހިސަރުކާރުން ... ބިދޭސީންގެ ... ވިޔަފާރި ... ވިޔަފާރި ... ބިދޭސީން ... އުޞޫލު ... ބަލަހައްޓަންވާނެ އެވެ.

5- ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިދޭސީން ވިޔަފާރިކުރުމާ ބެހޭ ... ދިވެހިރާއްޖޭގެ ... ރައްޔިތުންނަށް ... ބިދޭސީން ... ފައިދާ ... ވިޔަފާރި ... ހުރިހާ ... ކުރެވޭނެ ގޮތް ހަމަޖެހިގެން ވާނެއެވެ.

6- ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޕާޓީސިސްޓަމް ހިންގުމަށް ގެންދަވާ ވިސްނުންފުޅުތަކުގެ ސަބަބުން ރާއްޖޭގެ
ވިޔަފާރިއަށް ނުވަތަ ރާއްޖޭގެ مصلحة އަކަށް ގެއްލުން ވާގޮތަށް، ދިވެހި ސަރުކާރާއި ދިރިއުޅޭ ރައްޔިތުން
އުޅުއްވާ ބޭފުޅުން ހުއްޓުވުމުގެ اختيار، ސަރުކާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެފަދަ حالت އެއްގައި قواعد
ގެކަރުދާސް، އުޅުއްވާ ބޭފުޅުންގެ މުދާ، ރާއްޖޭން ބޭރުކުރެއްވުމަށް ލާޒިމްވާނެއެވެ.

7- ޕާޓީސިސްޓަމް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގުމަށް ޕާޓީސިސްޓަމް ރާއްޖޭގައި ހިންގަވާ ބޭފުޅުން
ރާއްޖޭގެ قانون އާ قواعد އާ خلاف عمل ކުރުން تكرار ކުރާ ބޭފުޅުނަށް މި قانون ގެ 2 ވަނަ مادّة ގައި ބުނެފައި
ވާފަދަ މިފަދަ ބޭފުޅުން ރާއްޖޭގައި ހިންގަވާ ވިޔަފާރިގެ މުދަލާއި ކަރުދާސްތަކާއި އުޅުއްވުމުގެ اختيار
ދިވެހި ސަރުކާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މި قانون އަށް عمل ކުރަން ފަށާނީ 1976 ވަނަ އަހަރުގެ ފެށުމުންނެވެ.

މި ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް رئيس الجمهورية އަށް ހުށަހަޅަމުން ދަންނަވަން
އަރުވަނީ، ޕާޓީސިސްޓަމް ވިޔަފާރި ކުރުމުގެ ވަނަވަރު ހިނގަމުން ދާގޮތުން، ރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރިއަށް ލިބޭ ގެއްލުން
ސަބަބުން ދިވެހި މުއާމަލާތްތަކަށް ނުރައްކާ ފޯރާތީ، ރާއްޖޭގެ مصلحة ރައްކާތެރިކުރުމަށް މިފަދަ
قانون އެއް ހެދުން ބޭނުން ވާނެކަމަށް ދެކޭތީއެވެ.

رئيس الجمهورية އިން ވިދާޅުވީ: މި ބިލަކީ ވަރަށް ބޭނުންތެރި ވިޔަފާރީގެ مهمّ ބިލެއް.
(مجلس) ގެ ބޭފުޅުން ވިސްނަވާ ވިޔަފާރި ކުރާގޮތް بحث
އަށް ފޮނުވާ، މިބިލު ކުރިއަށް ދާން ... ... ވަކިވަކިން بحث
ކުރައްވާ خيال ފާޅުކުރުމަށް ... ...
އެވެ. މިފަދަ قانون އެއް އެކުލަވާލެވޭ مهمّ ކަމެއް ...
ވަކިކަން ... ރާއްޖޭގައި އަދި خاص ކޮށް ... ޕާޓީސިސްޓަމް ... ވިޔަފާރި ...
އެވެ. އަދި ... ވިޔަފާރިއާ ބެހޭ ... ...
ވިޔަފާރި ... އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ اقتصاد ... ...
... ...
احساس ކުރެވެއެވެ. ... ... قانون ... ...
... ދިވެހިރާއްޖޭގެ ... قانون އެއް ... ...
... ... މި قانون ... ... مصلحة ... ...
... ... ރާއްޖޭގެ اقتصاد އާއި عامّ ... ...
... ...

... ...

މިޤާނޫނުގެ ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޤާނޫނު

"އެ ދުނިޔޭގެ އަޤުވާމުތަކުގެ ދެމެދުގައި ރައްޔިތުންނާ ގުޅޭ ގޮތުން އަދި ދައުލަތްތަކުގެ ޤާނޫނާއި ޤަވާޢިދާއި

އުސޫލުތަކަށް ބަލާފައި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގޮތުން ޤަބޫލުކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތަކެވެ. އެކަންކަމުގައި އަދިވެސް

ކަންތައް ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގޮތުން ޤަވާޢިދުތަކަށް ތަބާވާ ޤައުމުތަކުގެ ދައުލަތްތަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށް ގެންގުޅެއެވެ. މިއަދަށް

މިހާރު ވެސް ބަޔަކު ދެކޭ ގޮތުގައި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޤާނޫނަކީ ދައުލަތްތަކާ ދެމެދު ގުޅުންތައް ބަލަހައްޓާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ކަމެކެވެ.

ދުނިޔޭގެ ދައުލަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ޤަބޫލުކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތަކެއް ކަމުގައި ވިޔަސް މިގޮތަށް ބައިނަލްއަޤުވާމީ

އުސޫލު ތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ދައުލަތްތަކުގެ ދެމެދު އެއްބަސްވެފައިވާ ކަންތައްތަކަށް ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޤާނޫނުގެ

އެކި ބައިތައް ބިނާވެފައިވެއެވެ.

މިގޮތުން ދިވެހިރާއްޖެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގޮތުން ތަބާވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ފަރާތްތަކުގެ އުސޫލުތަކަށް ޢަމަލު

ކުރުމުގައި ދައުލަތުން ޢަމަލުކުރާ ގޮތާއި ޢަމަލުކުރެވޭނެ ގޮތް ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގޮތުން

މަޤްބޫލު ކަމަށްވެގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުސްތޫރާއި ޤާނޫނުތަކާ ޚިލާފުނުވާނަމަ، އެކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ

ރަސްމީ ގޮތުގައި ޤަބޫލުކުރެވޭނެއެވެ. އެފަދަ ގޮތެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނަކާ ޚިލާފުވާނަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ

ޤާނޫނަށް ބަލާ އަމަލުކުރެވޭނެއެވެ. ދައުލަތުގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގޮތުން ގުޅުންތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާ ގުޅިގެން އެ ޤައުމުތަކާއި ދިވެހި

ރައްޔިތުންގެ ރަޙްމަތްތެރިކަމާ ގުޅޭ ކަންތައްތަކަށް ބަލާ ޤައުމީ ގޮތުން ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ

ދައުލަތުން ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގުޅުންތައް ބަލަހައްޓާނެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެ

މަތިން ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ވާޖިބުވާ ކަންތައްތައް ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި

ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވެފައިވާ މުޢާހަދާތަކާއި ބައިނަލްއަޤުވާމީ އެއްބަސްވުންތަކުގެ ދަށުން ލާޒިމުވާ

ކަންތައް ކުރުމުގައި އިސްލާމްދީނާއި ޤަވާޢިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތެއްގެ މަތިން ކުރަންވާނެއެވެ.

2 ވަނަ ބާބު ދައުލަތުގެ ބާރުތަކާއި ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ ގުޅުން

ދައުލަތުގެ ބާރުތައް ކަނޑައެޅިފައިވަނީ އަސާސީ ޤާނޫނުގައެވެ. ޤާނޫނު އަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ

ބާރުތަކާއި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤަވާޢިދާއި ގޮތްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ޤާނޫނީ ގޮތުން

ދައުލަތުގެ ޤަވާޢިދު ހަދައި ކަނޑައަޅާ ބާރު ލިބިފައިވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށެވެ. މިގޮތުން

ދައުލަތުގެ ކަންތައްތައް ރާއްޖޭގެ ޚަރަދުތަކާއި ރައްސުލްމާލު ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރުވެސް ދައުލަތުގެ

ބާރުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނެއެވެ. ޢަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމާއި ޝަރީޢަތުގެ ބާރު

ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ ތެރެއިން ކޯޓުތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. ދައުލަތުގެ ބާރުތަކުގެ ތެރެއިން ތަންފީޛީ

އެއްވެސް دليل އެއް ނެތެވެ. އަދި ބަޔަކު ބުނާ ގޮތުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ اقتصاد އަކީ އެއްވެސް ކަހަލަ
ފައިދާއެއް ލިބޭ ކަމެއް ނެތެވެ. އެހެންވީމާ ދީނުގެ ހުކުމާ ޚިލާފަށް އަމަލުކުރުމުން ވިޔަފާރި ކުރެވޭނެ ކަމެއް
ސަލާމަތުން ކުރެވޭނެ ކަމުގައި ބަޔަކު ބުނާ ބުނުމަކީ ހަޤީޤަތާ ޚިލާފު ކަމެއް ކަމަށް يقين ވާނެއެވެ
އަދި ދީނުގެ ހުކުމާ ޚިލާފަށް ކަމެއް ކުރުން حرمة ކުރެވިފައިވާ ކަމުގެ يقين ކަމެއްވެސް އެނގިގެން ވާ
މުސްލިމުން އެ ކަމެއް ކުރުމަކީ ނުހައްދުން ދާކަމެވެ. އެ މުސްލިމުން އެ ކަމަކަށް އިޤްރާރުވެ ކަމެއް ކުރުން
ބައެއް ދީނީ قواعد އާ خلاف عمل ކުރުމުގައި މުސްލިމުން ހޯދާ ދަލީލަކީ އެކަމުގެ ދިން
ކަމުގެ قواعد އެއް حرمة ކުރާ ގޮތަކަށް ބަލައިގެން ކަމެއް ނުކުރުމެވެ.

މިހާރު ދުނިޔޭގެ <u>ބޭންކުތަކުގައި</u> ބޭނުންކުރެވޭ ބާވަތުގެ ބޭންކުގެ عمل ކުރުމުގެ ގޮތް قانون
لتصديق ކުރާނޭ ނިޒާމެއް ބޭންކުތަކުގައި ވިޔަފާރި ކުރާ ގޮތުގައި ހިފެހެއްޓުމަށް ކުރާ
ވިޔަފާރިއެއްގެ ގޮތުން ކުރެވޭ ކަމެކެވެ. ވިޔަފާރި ކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ވިޔަފާރިން ލިބޭ عامّ ދަރަޖައިގެ ފައިދާ
އިސްލާމީ ވިޔަފާރި ގޮތެވެ. އެއީ ދީނާ ޚިލާފު ނޫން ގޮތެއްގެ ގޮތުގައި ބަލާ އަދި އޭގެ ފައިދާ
ހިފެހެއްޓުމުގެ ނިޒާމު ދީނުގެ ޤަވާޢިދާ އެއްގޮތްވާ ބޮޑު ބޭންކެއް. ލިބޭ ފައިދާ ވިޔަފާރިކުރާ ބޭންކުތަކުގެ
ބައެއް ބޭންކުތަކުން ވިޔަފާރިކުރާ ގޮތުގައި ހިސާބު ކުރާ ތަކެތި ބަހާ مصلحة ވާ ގޮތަށް ބޭންކުތަކުން ކުރެވެއެވެ.
ބައެއް ކަންކަމުގައި ބޭނުންކުރާ ގޮތަކީ ފައިދާގެ ބައެއް ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތަކީ ގޮތަކަށް ހަދާނީ އެވެ
މިއަދު ދުނިޔެ ކުރިއަރާ ބޭންކުތަކުގެ ވިޔަފާރިގެ ނިޒާމު ބަދަލުވެގެން ހިނގާ ގޮތުގެ
ދުނިޔޭގެ ބައެއް عامّ ބޭނުންތަކަށް ވިޔަފާރިއާ ގުޅޭ ކަންކަމުގައި ލިބޭ ފައިދާ ހިފުމުގައި ބޭނުންކޮށް
އެކަމުގެ ވިޔަފާރި ކުރުމުން ފައިދާ ހިފުމަށް ބަލާ ގޮތުން ކަމުގެ ބާވަތް ތަކުން
ބެލުމަށް ބަދަލުވެ ގޮތުގެ ވިޔަފާރި ހިސާބު ކުރުމުގަ ދުނިޔޭގެ ވިޔަފާރި ގޮތުގެ ތެރެއިން
ގެ ވިޔަފާރި ހިސާބުގެ ގޮތުން އަދި މިކަމުގައި ދީނާ ޚިލާފު ވިޔަފާރިއާ اقتصادی مصلحة ބަލާ ގޮތަށް
ހުންނަނީ.

ޑިވިޑެންޑް ހިސާބުކުރާ ގޮތްތައް ދުނިޔޭގެ ބޭންކުތަކުގެ لهم ކަމެއްވެ. ވިޔަފާރި ކުރުމުގެ ބޭންކުތަކުގެ
ގައި ވިޔަފާރިކުރާ ބޭނުންތަކަށް ވިޔަފާރިގެ عامّ ދަރަޖައިގެ ބޭންކުތަކުގެ ބޭނުމަށް (ބަދަލު ހުށަހަޅާ ބޮޑު
ކުރެވޭ ބޭންކުތަކުގެ ބަދަލު) ވިޔަފާރި ކަމުގައި ބޭނުންކޮށް އެކަމަކަށް ކުރެވޭ ހިސާބުން ބޭންކުގެ ވިޔަފާރި
ހިސާބުކުރެވޭ ގޮތްތަކެވެ. ދުނިޔެ އެހެން ބޭންކުތަކުގެ ގޮތުގައި ދުނިޔޭގެ ބޭންކު ހަރަދު ކަމުން
ވިޔަފާރި ކުރާ ދީނާ ޚިލާފު ބޭންކުތަކުގެ ވިޔަފާރި ހިސާބު ކުރާނެ ގޮތަކަށެވެ. ބަޔަކު ބަލައި ދިނުމުން ކުރެވޭ

ސަރުކާރުގެ މުވައްޡަފުންގެ ހާލަތު ރަނގަޅުކޮށް، އަދި عامّ ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން މުވައްޡަފުން ހޮވުމުގައި ދެމެދު
ހަމަކަމާއި މުވައްޡަފުންގެ ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު ރަނގަޅުކުރުން އެވެ. އަދި ދައުލަތުގެ إقتصاد ހަރުދަނާކޮށް ދައުލަތުގެ މާލީ ހާލަތު
ދަށުނުވާނެ ގޮތަކަށް ބަޖެޓު ތަރުތީބުކުރުމަށް ސަރުކާރުން ބަލަން ޖެހެއެވެ. ވަޒީފާ ދިނުމުގައި ބޭނުންވާ ޤާބިލުކަން ދެކެ
ގެންގުޅޭ ގޮތަކީ ރަނގަޅު ގޮތެއް ކަމުގައި ވަނީ މި ގޮތުގައެވެ. އަދި މިކަމުގައި ބަޖެޓު ސަރުކާރުގެ އާމްދަނީއާ ގުޅޭ
ގޮތުން ތަރުތީބުކުރާށެވެ. މިގޮތަށް ކުރުމުން ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާތަކަށް ހޮވާ މީހުންގެ ތެރޭގައި ހަމަހަމަކަން
އޮތްކަމުގެ إحساس ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންދާނެއެވެ. ސަރުކާރުން ތަރުތީބުކުރާ ވަޒީފާތަކުގެ އެއްބަސްވުން
ގެންގުޅުމުގައި ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ދެމެހެއްޓުމަށް އެކަށަވާ ފުރުޞަތު ދިނުމުގައި ޤާނޫނުގައި
ބާރުތަކެއް ހުރުމަކީ މުވައްޡަފުކަން ލިބިދޭ ގޮތަކަށް عامّ ރައްޔިތުންނަށް ވަޒީފާ ލިބެން
ސަރުކާރުން ބޭނުންވެއެވެ. ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާތަކަށް އެކި ފަރާތްތަކުން ބޭނުން ކުރުމަށް
ލިބޭ ފުރުޞަތު ހަމަހަމަ ކުރުމަށް ލާޒިމީ ލަފާދިނުމަށް ތަފާތު ގޮތްގޮތުން ލިބިދޭ لقين ކުރެވޭނެއެވެ.

ގޮތަށް ވަޒީފާތަކަށް މީހުން ހޮވުމަށް ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ކުރިމަތިލާ ފަރާތްތަކަށް ލިޔެކިޔުން

ވަޒީފާ ދޭނަމަ ވަޒީފާގެ ދަރަޖައާއި ވަޒީފާގެ މުސާރަ ވަޒީފާއާ ގުޅޭ حق އެވެ.
ވަޒީފާ ހަމަޖެހުމުގައި ވަޒީފާގެ وظيفة ގެ حق އެވެ. ވަޒީފާ ހަމަޖެހުމުގައި ބެލުމަށް
ޤާބިލުކަމާއި ތަޖުރިބާ އަދި ވަޒީފާއާ ގުޅޭ ތަޢުލީމީ ސަނަދު ބެލުމަށް ލާޒިމު ކުރެވޭނެއެވެ.
ވަޒީފާތައް ހަމަޖެހުމުގައި ދެމިހުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ ވަޒީފާތަކަށް
ރައްޔިތުންގެ مؤظف ކުރުމުގައި ހަމަހަމަކަން ޤާއިމުކުރުމަށް ސަރުކާރުން ބޭނުން ކުރާނެއެވެ. ހަމަޖެހިގެން
ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާގެ وظيفة ގެ ގޮތުން ކަނޑައަޅާ ހުރިހާ ވަޒީފާއަކަށް ކުރިމަތިލުމުގެ ފުރުޞަތު
ދޭން ފުރުޞަތު ހުޅުވާލުމުން ކުރިމަތިލާ ފަރާތްތަކުން ވަޒީފާއަށް ހޮވުމަށް ބަލާނެ ގޮތްތަކުގެ
ގޮތުން ހަމަޖެހިފައިވާ أصول އެއްގޮތަށް ވަޒީފާއަށް ހޮވުމުގެ وظيفة ގެ ގޮތުން ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުގެ
ޒިންމާ ދައުލަތުގެ دائرة ތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ فرصة مجبور ވެގެން ވަޒީފާ ދިނުމަށް ހަމަޖެހޭނެއެވެ.
ވަޒީފާގެ ބޭނުން ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުގެ مادّة ތަކުގައި عبارات ލިޔެވިފައި ހުރިއެވެ.
އަދި މިކަމުގައި ބަލަން ޖެހެއެވެ. މިގޮތުން ހަމަޖެހިފައިވާ ވަޒީފާތަކަށް މުވައްޡަފުން ހޮވުމުގައި
ހަމަހަމަކަން ޤާއިމުކުރުމަށް إنصاف ގެ ސަރުކާރުގެ مقصد ކަމުގައި ވެއެވެ.
ވަޒީފާ ދިނުމުގައި ބަލާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަހަމަކަމާއެކު ސަރުކާރުން مجبور ވާންޖެހެއެވެ.
ހޯދުމަށް ބޭނުންވާ معلومات ހޯދުމާއި ފަރާތްތަކުން ވަޒީފާއަށް ހޮވުމުގެ ކަންކަން
ހުށަހެޅުމަށް ލާޒިމުވާ ފުރުޞަތު ވަޒީފާއަށް ކުރިމަތިލާ ފަރާތްތަކަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް

ކުރެވުމަށްޓަކައެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެކަށައަޅާފައިވާ ހިނގާއިރު އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކުރިމަތިވެއްޖެ ނަމަ
ކުރިއަށްގެންދިޔުން އެކަށީގެން ވާ ގޮތަކަށެވެ.

ކ. ވަކިގޮތެއް ބަލައިގަތުމުގައި ސިޔާސަތުގެ ފިޤްހީ ބައިތަކާއި ސިޔާސަތުގެ އިޤްތިޞާދާއި ސިޔާސަތުގެ ހިނގާ

مصلحة ސިޔާސަތުގައި ބެލެވޭ ކަމެކެވެ. އެގޮތުން އުޞޫލުތަކަށް ބަލައި ސިޔާސަތުގެ ތަފާސްހިސާބު ހިންގާ ފިޤްހުގެ
ސިޔާސަތު ސިޔާސަތުގެ ފިޤްހީ ބައިތައް ބެލުމުގައި مصلحة ގެ ދަށުން ބަލައިގަތުމުގައި ދިރާސާކުރަން
ފެށުމަށް ހުށަހަޅައި، ފިޤްހީ ބައިތައް ސާބިތުވާ اختيار ކުރުމަށް ހުއްދަ ދެވޭނެ ގޮތެވެ. އެފަދަ حالت
އެއްގައި قواعد ގެ ދަށުން ފިޤްހީ ބައިތަކުގެ ސިޔާސަތުގެ ބަޔާން ދެކޭގޮތުގައެވެ. އެފަދަ حال އެއް
ގައި ތަފާސްހިސާބުގެ ފިޤްހީ ބައިތަކުގެ ސިޔާސަތުގެ ފިޤްހީ ބައިތައް ސިޔާސަތުގެ إقتصاد އާއި
ސިޔާސަތުގެ أمن عام އާއި، ސިޔާސަތުގެ ބައިތަކުގެ مصلحة އަށްބަލައި، ގެނައުމަށް ހުއްދަ
ދެއްވާ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް، ފިޤްހީ ބައިތައް اختيار ކުރެވޭ ގޮތަށް ހިންގުމަށް ހުއްދަ ދެވޭނެއެވެ.
ބޭނުންވާ ފަދައިން ތަފާސްހިސާބު ފިޤްހީ ބައިތަކުގައި، އެ ޙާލަތުގެ حق ދޫކޮށްލާފައި ހުރިނަމަވެސް، خرد
ގައި ކުރިމަތިވާ، އެ ޙާލަތުގެ حق ވެސް ހަމަ އެފަދައިން ކުރިމަތިވެއެވެ. އެ قواعد ގެ ދަށުން ފިޤްހީ ބައިތަކުގެ
ގޮތުގެ ތެރެއިން ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މާއްދާ ގައި ބަޔާންވެއެވެ.

ޖަލްސާ މާއްދާ ގައިވާ ގޮތުގެ دولة ގެ مصلحة އާއި ސިޔާސަތުގެ عام ސިޔާސަތުގެ مصلحة

ސިޔާސީ ދާއިރާތަކުގެ ބޭނުމެވެ. ޖަލްސާ މާއްދާ ގައި ބަޔާންކުރާ ތަފާސްހިސާބު ހިންގުމަށް ފުރުޞަތު ގޮތުގެ
ތަފާސްހިސާބު ސިޔާސަތުގައި ހިންގާ ފިޤްހީ ބައިތަކުގެ ސިޔާސަތު قانون އާއި قواعد އާ خلاف عمل ކުރެވޭ
تكرار ކުރެވޭ ގޮތަކަށް ވެސް قانون ގެ ޖަލްސާ މާއްދާ ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ސިޔާސަތުގެ ސިޔާސަތު
ގައި ހިންގާ ފިޤްހީ ބައިތަކުގެ ފިޤްހީ ބައި ހުށަހެޅުމަށް اختيار ދިނުމަށް ހުއްދަ ދެވޭނެއެވެ. މި މާއްދާ ގެ
ދަށުން ކުރެވޭ عبارات ގެ ދަށުން ބުނާ މާއްދާ އެވެ. އެހެންނަމަވެސް މި މާއްދާ އާއި عمل
ކުރުމުގައި ބައެއް ފަހަރު ދިމާވާ نادر حال އެއް ގައެވެ. އެ تكرار ކުރެވޭ قانون އާއި قواعد އާ
خلاف އެއް ހިންގޭ ފިޤްހީ ބައިތަކަށް عمل ކުރުމަށް ހުއްދަ ދެވޭނެ ގޮތެވެ. އެގޮތުން ފިޤްހީ ބައި
އެއަށް ހުއްދަ ނުދެވޭ ގޮތަކަށް ބައެއް ފަހަރު ފިޤްހީ ބައިތައް އެއްގޮތަކަށް ސިޔާސަތު އެވެ.
ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ހިންގާ ކުރެވިފައިވާ އެ عمل ކުރުމަށް ފިޤްހީ
ބައިގައި، މި تكرار ކުރެވޭ ގޮތުގައި قانون އާއި قواعد އާ خلاف އަށް عمل ކުރުމުން ފިޤްހީ ބައިގައި
ފިޤްހީ ސިޔާސަތުގެ مجبور ވެފައި އެ ފިޤްހީ ބައިގައި ތަފާސްހިސާބު اختيار ދިނުމަށް އެކަން ކުރަން ހުއްދަ ފިޤްހީ
އެކަން ފުދޭނެ ގޮތަކަށް ފިޤްހީ ބައިތަކުގެ ފިޤްހީ ބައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސިޔާސަތު ސިޔާސަތުގެ

އަދި [illegible]

[illegible] عبارات ، " ދި قانون [illegible] عمل [illegible] 1979

[illegible]

[illegible] أصول [illegible]

[illegible] عامّ [illegible]

[illegible] ދި قانون [illegible]

ދި [illegible] عمل [illegible] ދި قانون [illegible]

أصول [illegible] فرصة [illegible] ދި عبارات [illegible]

[illegible]

[illegible] مجلس [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] فرصة [illegible]

[illegible]

[illegible] بين الأقوامي [illegible]

[illegible]

[illegible]

ސ. ދާއިރާގެ عضو الفاضل حسين [illegible]

[illegible] خيال [illegible] فرصة [illegible]

[illegible] ދާއިރާގެ عضو الفاضل عبدالله جميل [illegible]

[illegible] ދާއިރާގެ عضو الفاضل حسين فهمي تائيد ކުރެއްވިއެވެ.

4 - [illegible] 55 [illegible] جلسة

[illegible] مجلس ގެ رئيس [illegible] قواعد ން جلسة [illegible]

حاضر [illegible] 43 [illegible]. جلسة [illegible] 11.26 ގައެވެ.